

ÅRSRAPPORTER FRA FORSKERGRUPPENE

2015

Innholdsfortegnelse

<u>Forskergruppe</u>	<u>Side</u>	<u>Gruppeleder</u>
Antikken og den klassiske tradisjonen	1	Pär Sandin
Arkitektur og byforskning	3	Siri Skjold Lexau
Digital kultur	5	Daniel Apollon
Elektronisk litteratur	9	Scott Rettberg
Historie, retorikk og resepsjon	11	Erik Bjerck Hagen
LaMoRe - Language Models and Resources	12	Koenraad de Smedt
Litteratur & Religion	14	Astrid Marner
Mellomalderfilologi	16	Jens Eike Schnall
Nordisk litteratur	20	Jørgen Sejersted
Nordisk språk	21	Torodd Kinn
Radikal filosofi og litteratur	23	Gisle Selnes
Rett, retorikk og litteratur	25	Arild Linneberg
Sosiolingvistik og språkendring	27	Gjert Kristoffersen
Strategiar for språkkompetanse	30	Ingvild Nistov
Teater – Scene og scenisk uttrykk	34	Tor Trolie
THR Tekst, handling, rom	36	Lars Sætre
Visuell kultur	41	Sigrid Lien
Vitensbilder	43	Henning Laugerud

Kommentar til årsrapportene til forskergruppene 2015.

Det er kommet inn 18 årsrapporter fra forskergruppene. Både enkeltvis og samlet gir rapportene innsyn i en stor, bred og innholdsrik aktivitet ved LLE. Det er rapportert om aktiviteter spredd over hele året, større konferanser og mindre samlinger i tillegg til møter i forskjellige nettverk. Mange av forskergruppene samler medlemmer fra flere fag og institutter, noe som både viser at LLEs disipliner rekker ut til andre deler av humaniora og at andre deler av humaniora rekker inn til LLE. Flere av forskergruppene er involvert enten i søknad om større prosjekter eller har allerede store prosjekter. Alle de vitenskapelige ansatte er involvert i en eller flere forskergrupper.

Tor Trolie

Årsrapport

Antikken og den klassiske tradisjonen

Gruppen består per januari 2016 av:

Pär Sandin, professor (gresk), gruppeleder
Knut Ove Arntzen, professor (teatervitenskap)
Jørgen Bakke, førsteamanuensis (kunstvitenskap)
Aidan Keally Conti, førsteamanuensis (latin)
Tormod Eide, førsteamanuensis emeritus (gresk og latin)
Per Olav Folgerø, førsteamanuensis (kunstvitenskap)
Margareth Hagen, dekan, professor (italiensk)
Keld Hyldig, førsteamanuensis (teatervitenskap)
Bente Knold Kiilerich, professor (kunstvitenskap)
Ståle Johannes Kristiansen, førsteamanuensis (kunstvitenskap)
Henning Laugerud, førsteamanuensis (kunstvitenskap)
Arild Linneberg, professor (allmenn litteraturvitenskap)
Simon Malmberg, professor (arkeologi)
Jens Eike Schnall, førsteamanuensis (norrønt)
Camilla Skalle, førsteamanuensis (italienska)
Gjert Frimann Vestrheim, professor (gresk)
Matti Garnes Wiik, førsteamanuensis (latin)
Erik Østby, professor emeritus (arkeologi)

Serena Danesi, postdoktor (sanskrit/historisk språkvitenskap)
Martin Sand, doktorand (gresk)
Florian Schreck, stipendiat (norrønt)
Thomas Smitherman, doktorand (historisk språkvitenskap)
Valerie Hannon Smitherman, doktorand (gresk)

Aktiviteter 2015

Gruppen har haft sju föreläsningar eller vetenskapliga seminarier, varav fyra gästföreläsningar:

4 feb.: Gjert Vestrheim, ”Bergensk trearkitektur fra barokk til empire, 1700–1850”
4 mars: Simon Malmberg, ”The Moving City: Processions, Passages and Promenades in Ancient Rome” (bokpresentasjon)
15 april.: Erik Østby, ”Vitruv og opprinnelsen til den doriske frise – nok en gang”
23 september: Henning Laugerud og Laura Skinnebach, ”The Saturated Sensorium: Principles of Perception and Mediation in the Middle Ages” (bokpresentasjon)
9 november: Marijn Visscher, ”Royal love and international politics in Callimachus' Lock of Berenice”
14 desember: Victor Castellani, ”Dionysus and Apollo and Socrates”
15 desember: Victor Castellani, ”The Gods and Odysseus and the Gods”

Vi har også samarbeidet med gruppen Vitensbilder om två gästföreläsningar:

10 mars: John Ødemark, ”Erindringskultur og bilder i tidlig moderne antropologi”
12 mars: John Ødemark, ”Ikonoklasme, idolatri og erindring i møtet med Amerika”

Resursförbruk 2015

Detta år har gruppen tagit emot 15000 kr från småforsk, som har bekostat resa, logi, honorar och en lunch för våra gästföreläsare.

Planer för 2016

I solidaritet med fakultetens kärva ekonomi söker gruppen inte pengar för gästföreläsare 2016. Interna föreläsningar och seminarier har diskuterats.

Bergen den 5/1 2016

Pär Sandin

Forskergruppen/nettverket Arkitektur og byforskning

Forskergruppens leder pr. 1. januar 2016: Siri Skjold Lexau

Forskergruppens øvrige medlemmer: Et nettverk av ca. 100 fagfolk, kunsthistorikere og arkitekter, som ikke først og fremst er forskere.
Masterstudenter: Ragnhild Tveit, Erik Meling, Sølvi Akhoundzadeh, Kim Fjeld.

Forskergruppens aktiviteter i 2015: Nordhagenkonferansen 30.10.2015, program følger vedlagt.

Mottatt støtte (småforsk eller instituttmidler): 5000. Delfinansiering av Nordhagenkonferansen

Har ingen forskerrekrutter innen fagfeltet.

Nordhagen-konferansen 2015

30. oktober kl. 10.15-17.15

AUTENTISK KOPI – TILPASSET KONTRAST

Venezia-charteret som kulturminnevernets konstitusjon?

Sted: Auditorium R, Sydneshaugen skole, Sydnesplassen 9. Første inngang til høyre når du kommer inn på gårdsplassen

Som vi har erfart, representerer diskusjonene noe av det mest verdifulle ved Nordhagen-konferansen. Vi ber derfor alle innledere om å gi rom for dette innenfor sin oppsatte tid!

Golden Pavillion, Kyoto, 1955-2003

Gaia arkitekter:

Søndre Tvetter samtun

- 09.45-10.15 Mingling, frukt og kaffe
10.15-11.15 Ulf Holmene, fagdirektør RA: *Kulturminnevernet: Hvorfor, hva og hvordan? Restaureringsideologier og praksis.*
11.15-12.15 Janne Wilberg, byantikvar i Oslo: *Byen som en konfliktarena og om Byantikvarens rolle for å sikre at kulturminnene kommer levende ut av kampene*
12.15-12.55 Lunsj (selvkost) i kantinen på Sydneshaugen skole
12.55-13.00 Per Jonas Nordhagen, professor emeritus, Universitetet i Bergen: *Aktuell sak*
13.00-14.00 Hallvard Trohaug, byantikvar i Lærdal: *Verneområdet på Lærdalsøyri - Museum eller levande bumiljø?*
14.00-15.00 Vidar Trædal, antikvar, Byantikvaren i Oslo: *Fra Venezia til Økern – ideal og hverdag.*
15.00-15.15 Kaffe & frukt
15.15-16.15 Trond Eide, arkitekt og antikvar, Sør-Trøndelag fylkeskommune: *Tanker om Venezia-charteret illustrert ved egen bolig.*
16.15-17.15 Kjappe stunt: Erlend Hofstad, spesialrådgiver, Hordaland fylkeskommune: *Nybygde gamlebyer i Tyskland.*
Ivar Stav, forfatter/kunsthistoriker: *Kristiansens hotell i Sarpsborg - ikke en kopi, men veldig likt.*
Atle Østrem, restaureringshandverker-snekker, Stiftelsen Bryggen: *Snekkerverkstaden og verktøyet - om førindustriell produksjon av vinduer på Bryggen i Bergen.*

Vel møtt fra arbeidsgruppen!

Forskergruppe for digital kultur/Digital Culture Research Group

<http://www.uib.no/fg/digitalkultur>

Annual report 2015

Leadership and management

Present leader for the Digital Culture Research Group is Daniel Apollon. The research group is organized as a flat collaborative structure endeavoring to provide:

- a common platform for scientific communication and transfer of knowledge among researchers in digital culture at LLE, UiB and collaborating teams in Norway and abroad,
- an organisational and scientific framework to offer PhD training through yearly European Doctoral Summer Schools
- an introductory research environment for Master students.

Members of the research group

In alphabetic order:

Senior researchers and lecturers:

Daniel Apollon (LLE), Rolf Beev (LLE),
Prof. Kathi Inman Berens (LLE / SC Annenberg)
Myriam Coco (IFI), Hilde Corneliussen (LLE),
Prof Mary Flanagan (LLE).
Radhika Gajjala ,
Daniel Jung (LLE),
Anne Karhio, Postdoc researcher, LLE
Scott Rettberg (LLE),
Jill Walker Rettberg (LLE)

Associated researchers:

Researcher Helge Fischer (Researcher TU Dresden),
Prof. Nadine Desrochers (associated, Prof. Université de Montréal, from autumn 2013)
Emeritus Researcher CNRS LIRE Lyon Claire Bélisle

PhD researchers:

Daniel Jung (LLE)
Laetitia Lechatton (joint supervised; Université de Strasbourg, LISEC)
Elisabeth Nesheim (LLE)
Gilda Seddighi (SKOK)
Patricia Tomaszek, (LLE)

Research policy

The research group functions as a common platform for exchange. Members of the research group collaborate on an ad-hoc basis involving their research networks when needed.

European PhD Summer School « eLearning meets eSciences »

The 2016 European Ph Summer School and conference *6th International Summer School « eLearning*

meets eSciences » was co-organized by the Digital Culture Research Group, Technische Universität Dresden Medienzentrum (prof. Thomas Köhler), and Université de Strasbourg LISEC. Our summer school was hosted within the larger REDA conference, 6-12 September 2015. The 2016 theme was « Research Ethics in the Digital Age. Ethics for the Social Sciences and Humanities in Times of Mediatization and Digitization.” Participant from the research group : Daniel Apollon (keynote, organisation, supervision of doctoral workshop), Laetitia Le Chatton (project presentation), Helge Fischer, Thomas Köhler.

Doctoral activities

PhD researcher Daniel Jung is the mid-phase of his doctoral project and started a research stay in Münster Wesphalen august 2012. A co-supervisor specialised in African Studies (Bordeaux University) has been recruited.

French funding of Laetitia Le Chatton under the prestigious IDEX programme was achieved in collaboration with , Laboratoire Interuniversitaire de Sciences de l'Éducation et la Communication (LISEC – EA 2310) Université de Strasbourg, 29 April 2013. Project: “*Aide Conversationnelle à la mise en place des Nouvelles Activités Péri-scolaires par un Système de Gestion des Réclamations, dans le cadre d'un Projet Educatif Territorial* » Daniel Apollon will co-supervise the thesis with Prof. Pascal Marquet.

An agreement to host Danielle Raymond, Université du Québec à Montréal as PhD guest researcher from January 2016 has been reached with prof. Daniel CHARTIER, Université du Québec à Montréal, Chaire de recherche sur l’imaginaire du Nord, de l’hiver et de l’Arctique, Laboratoire international d’étude multi-disciplinaire comparée des représentations du Nord. Her stay will be financed by Erasmus Global.

Elisabeth Nesheim, LLE has been on maternal leave.

Reporting of Patricia Tomaszek’s and Alvaro Seïça doctoral project will be provided through the Electronic Literature Research Group.

Fulbright Scholar

Dr. Radhika Gajjala initiated her guest professor period at LLW September 1995. Her research focuses on subaltern studies in the digital realm. Hilde Corneliussen and Radhika Gajjala have initiated close research cooperation. Several publications are in preparation.

Publications

Available through the cistin database <http://www.cristin.no/>

Events

18 February 2015

Workshop (held with Electronic Literature Research Group): *Creative Digital Activism with Andreas Zingerle*, Austrian Media artist.

28 April 2015

Mini workshop “*ICT and learning*” (In Collaboration with IF/French section, Myriam Coco)

Philippe Gabriel: *"John Hattie & Evidence-Based Teaching"* (seminar in English addressing evidence-based methods to assess digital learning).

29 April 2015

Research Workshop *Examining and understanding extremist discourse and genres on Social Media*
Keynote Philippe Gabriel, Université d'Avignon and Pays du Vaucluse: *"Terrorism in Paris and Social Media"*

Rolf Beev - *Collecting data from Twitter and other social media - a few technical challenges and possible solutions*

Daniel Jung - *Person-centred interpretation of digital informants - the legacy from Hans Skjervheim*

Kathi Berens - *Hashtags and 'hashtagology'*

Daniel Apollon - *Assembling Twitter-data - some methodological opportunities*

15-20 June 2015

One week visit to Université de Montréal, EBSI. NORQUEBEC Project. Participants from the research group: Daniel Jung, Myriam Coco, Daniel Apollon. Participants from EBSI: Profs. Lyne Da Sylva, Nadine Desrochers, Christine Dufour, Audrey Laplante, Vincent Larivière, Yves Marcoux

19-23 October 2015

One-week NORQUÉBEC-project visit from the Library and Information Science Research Group from Université de Montréal, EBSI at the Digital Research Group, LLE. Visiting researchers: dr. Yves Marcoux (intertextual semantic and markup), dr. Audrey Laplante (digital musical collections), dr. Christine Dufour (digital libraries and eportfolios), PhD. Researcher Annaëlle Winand (digital art collections and exhibitions). Prof. Nadine Desrochers UDEM co.organised from Montréal this visit. Digital editions and open-access research publishing: visits at Consortium Érudit, dr. Tanja Niemann (<http://erudit.org/>) et l'Association nationale des éditeurs de livres (ANE; <http://www.anel.gc.ca>), Richard Prieur, director.

Monday 19 October 2015

A one-day *NORQUÉBEC Joint Research Workshop* was held on Monday October 19 at Studentsenteret. Thomas Hilder, Griegakademiet/UiB: *Digital ethnomusicology and Sámi music*.
Audrey Laplante, UdeM: *Building a User-Centred Digital Library for Music*

Scholars;

Radhika Gajala, UiB/Bowling Green U.: *Games That Make a Change in a subaltern perspective*; with Hilde Corneliussen, LLE: *Kids Code in a remote rural area in Norway*;

Hakan Sicakkan, Dept. of Political Science, UiB & Patricia Tomaszek, Digital Culture /UiB: *Bringing EUROSPHERE in the digital sphere*;

Gilda Seddighi, PhD researcher, SKOK / UiB: *Heteronormativity in production of texts on lives in danger: a case study of Iranian Facebook pages*;

Christine Dufour, EBSI,-UdeM: *Web Information Systems: a sociotechnological perspective*;

Yves Marcoux, UdeM: *The intertextual semantics of communication structures: a way of thinking about design*.

Scott Rettberg, Digital Culture, LLE/UiB: *The ELMCIP database – cataloguing and disseminating electronic literature*

Koenraad de Smedt, Computational linguistics, LLE/UiB: *Ongoing research in language models and resources*

Annaëlle Winand, UdeM: *The use of archives in experimental found footage films and videos - a view on the "archives and creation" project.*

Patricia Tomaszek, PhD researcher, UiB: *Web specific paratext.*

Tuesday 20 October 2015

NORQUEBEC Workshop and visits: *Research resource, Digital Humanities, Digital Libraries and Text Archives at UiB and HiB*

Visit at the Bergen University College Library (HiB): *The PhD on Tracks Digital* (host: Research Librarian Monica Roos, HiB Library).

Visit at UiB Library: *Open Access Policies and Projects, with Karin Cecilia Rydving, Head of Section Digital systems and Service, University Library UiB, Aud Gjersdal, Senior Executive Officer, University Library UiB, Monica Roos, HiB Library Meeting place: Reception at UB.*

Visit at the Wittgenstein Archives (WAB), Researcher Rune Falch, WAB

Visit at the Special Collections at UB: *The Queer Archives.* Prof. Tone Hellesund & Hannah Gillow Kloster, Senior Consultant, Special Collections at UB.

Thursday 22 October 2015

Short research workshop: Christine Dufour, UdeM and Myriam Coco, UiB/IF: *ePortfolio project prospects.*

12-13 November 2015

Colloque Annuel de l'Agence universitaire de la francophonie. Université Cadi Ayyad, Marrakech, Morocco: « *Université en contexte plurilingue dans la dynamique numérique* », 12 et 13 novembre 2015 à l'Université Cadi Ayyad (Marrakech, Maroc).

Daniel Apollon, presentation and chapter : « *Plurilinguisme dans les publications scientifiques et les enjeux du nouveau capitalisme académique* ». <http://www.universite-plurilingue-2015.auf.org/>

30 November 2015

Brainstorming session - current research activities and prospectives in Digital Culture

Pratap Gajjala, COO - Formation Interactive LLC Augmented Reality Geo-Gaming

Scott Rettberg, *Cave-based projects*

Laetitia Le Chatton, Paris / Strasbourg - *The Conversational Machine Model* (TBC - by Skype)

Daniel Jung (from Münster by Skype) discussion with Radhika Gajjala: *Subaltern approaches to multilingual internet usage.*

16 December 2015

Editorial meeting at CNRS, LIRE – French Version of “Digital Critical Editions”. Participants: Daniel Apollon, Claire Bélisle, Isabelle Treff. Philippe Régnier excused.

University of Bergen Electronic Literature Research Group 2015 Report

Leadership: Professor Scott Rettberg is the research group leader as of Jan. 1, 2016.

Membership: In 2015, the following were frequent participants in our activities:

- Professor Scott Rettberg (leader)
- Professor Jill Walker Rettberg
- Associate Professor Daniel Apollon
- Stipendiat Patricia Tomaszek
- Stipendiat Elisabeth Nesheim
- Stipendiat Álvaro Seiça
- Post-doc researcher Anne Sofia Karhio
- MA student Thor Madsen
- Database developer Stein Magne Bjørklund
- Researcher Talan Memmott

External/visiting members:

- Fulbright Scholar Kathi Inman Berens (2014-2015)
- Aud Gjersdal (UiB Library)
- Associate Professor Eric Dean Rasmussen (University of Stavanger)
- Luciana Gattass (University of Hong Kong)
- Hannah Ackermans (Univeristy of Utrecht)
- Lucas Ramada Preito (University of Barcelona)
- Natalia Fedorova (Smolny Institute, St. Petersburg, Russia)
- Ottar Ormstad (Digital Poet, Oslo)

Activities in 2015:

The Electronic Literature Research group was initiated in 2011, and operates separately from Digital Culture research group, with which it is still closely affiliated. A number of joint meetings with the Digital Culture research group were held in 2015, and PhD researcher training is administered jointly through the two research groups. The research group met regularly.

In 2015 the primary focus of the group was on the production of the 2015 Electronic Literature Organization conference hosted at the University of Bergen and the associated End(s) of Electronic Literature Festival which included five different exhibitions at the Bergen Public Library, University of Bergen Library, Gallery 3, 14, USF Verftet, and Lydgalleriet. The four- day international conference included more than 250 delegates from 32 countries, and was an unqualified success. The production of the conference included the book publication *The End(s) of Electronic Literature*, an extensive

publication of the conference program and exhibition catalog. The conference will also in 2016 result in three different special issues of the online journals *Hyperrhiz*, *electronic book review*, and *Dichtung Digital* featuring selected full papers from the conference and works of digital literature and documentation of performances and exhibitions. The conference was very well received by attendees—it was the largest and most extensive ELO conference to date—and also a great outreach event, through the exhibitions of the festival, which ran for periods of weeks after the conference and engaged many members of the Bergen public. The conference and exhibitions cemented UiB's reputation as a leader in the international field of electronic literature.

Research group members had a number of significant research publications in 2014, including a number of journal articles and book chapters and the book *Electronic Literature Communities* co-edited by Scott Rettberg and Patricia Tomazek with the Computing Literature series of the Center for Literary Computing. Full details of research publications will be documented in Kristin.

Funding received in 2015:

The research group received 100.000 NOK in smådriftsmidler and department support in 2015 in support of the conference. The budgets of the conference and festival were quite a deal greater than this – in effect the contribution essentially covered the amount charged by UiB for the use of its own rooms on campus. The production of the conference entailed a great deal of external fundraising and grant writing activity.

The research group was awarded 150.000 NOK by the Norwegian Research Council, in support of the upcoming 2015 Electronic Literature Organization conference and festival, and 150.000 NOK by the Nordic Cultural Council in support of the “Kid-E-Lit” project – which included one exhibition at the Bergen Public Library as part of ELO 2015. External funding supporters for the exhibitions included the Norwegian Arts Council, Bergen Kommune, Bergen Fylkeskommune, EU/IRC, KHiB, BEK, and others.

Plans for 2016:

In 2016, we plan to focus on new writing projects, particularly work by Ph.D. students in the group, as all three Ph.D. students in the group are reaching the final stages of their research progression. This will include regular research group meetings, a seminar invitation of an external expert reader focused on Patricia Tomasek's dissertation (in the Spring term), and a seminar focused on Digital Poetics and Haptic Interfaces in Digital Art (the subjects of Alvaro Seça and Elisabeth Nesheim's dissertations). The other continued focus of the group will be on the maintenance, development, and new research outcomes from the ELMCIP Electronic Literature Knowledge Base.

Årsrapport 2015

Forskergruppen HRR (Historie, retorikk, resepsjon)

Leder pr. 1/1 2016: Professor Erik Bjerck Hagen

Program 2015

6/2 Jørgen Sejersted: "Om eklektisisme som litteraturmetodisk ideal"

27/2: Erik Bjerck Hagen: "Hvordan begrepet realisme har blitt brukt i forståelsen av norsk 1800-tallslitteratur"

13/3: Per Buvik: "Realisme II: Brandes og Zola"

25–26/11: Konferanse Solstrand: "Kvalitet og kriterier i litteraturforskningen"

Frode Helmich Pedersen: "Kvalitet og skjønnhet anno 1900"

Jørgen Magnus Sejersted: "Historie og kvalitet"

Pål Bjørby: "Form og sanselighet: Nedslag i Schiller og Ibsen med tanke på konseptet 'det skjønnes' historiske vending estetisk og ideologisk."

Erik Bjerck Hagen: "Struktur og kvalitet"

Eirik Vassenden: "Ideologi og kvalitet"

Heming Gujord: "Kontekst og kvalitet"

Solstrand-konferansen var et forberedelse til ytterligere aktivitet i 2016. En prosjektgruppe bestående av Bjerck Hagen, Vassenden, Sejersted, Hamm og Helmich Pedersen har fått kr. 90 000 fra Kulturrådet for å skrive en bok kalt nettopp "Kvalitet og kriterier i litteraturforskningen". I den forbindelse vil hele forskergruppen nyte godt av planlagte seminar tilbud, gjesteforelesninger, osv.

Faste deltagere 2015

Professor Erik Bjerck Hagen

Professor Eirik Vassenden

Førsteamanuensis Anders Kristian Strand

Førstelektor Frode Helmich Pedersen

Førsteamanuensis Jørgen Magnus Sejersted

Førsteamanuensis Pål Bjørby

Førsteamanuensis Heming Gujord

Professor Christine Hamm

Stipendiat Ingrid Nestås Mathisen

Stipendiat Inga Henriette Undheim

Stipendiat Kjersti Aarstein

Professor emeritus Per Buvik

Stipendiat Johan Fredrik Getz

Stipendiat Ole Skogseide

Førstelektor Anders Gullestad

Stipendiat Synne Ytre-Arne

LaMoRe, Research Group on Language Models and Resources

In 2015, the Research Group on Language Models and Resources (LaMoRe, <http://www.uib.no/rg/lamore>) had Prof. Koenraad De Smedt as its leader. Other permanent staff members at LLE are Prof. Helge Dyvik, Prof. Christer Johansson, and Assoc. prof. Victoria Rosén. Temporary researchers include Martha Thunes (Postdoc), Gunn Inger Lyse Samdal (Researcher), Gyri Smørddal Losnegaard and Vibeke Rønneberg (Junior researchers / PhD students), Cheikh Bamba Dione (Assoc. prof.) and Petter Haugereid (Researcher, part time). Paul Meurer (Researcher at Uni Research Computing) is an active external member of the research group.

The mission of LaMoRe is to perform research on computational language models and digital language resources. Its scientific basis is in general and formal linguistics, computational and corpus linguistics, psycho- and neurolinguistics. There is a special focus on the construction and operation of digital research infrastructure for language and linguistics research.

In 2015, LaMoRe performed work on digital research infrastructure through the following two projects with funding from the RCN through its Infrastructure program:

(1) CLARINO (<http://clarino.uib.no>), led by LaMoRe, coordinates a national consortium of universities and research institutes, with participation of the National Library of Norway. In 2015 the CLARINO Bergen Centre opened its language data repository, in cooperation with the University of Bergen Library which operates the repository, which was awarded the Data Seal of Approval and has applied for CLARIN Center Type B status. Furthermore, INESS, COMEDI and Corpuscle were integrated into the centre by LaMoRe. The research group also contributed to the CLARIN annual conference. The main research group members involved in CLARINO are Koenraad De Smedt and Gunn Inger Lyse.

(2) INESS (<http://iness.uib.no>), led by LaMoRe, cooperates with Uni Research Computing and has UiT as a partner. In 2015, a workshop was organized with emphasis on search in INESS treebanks for 29 researchers from 8 countries. The INESS researchers also participated at the MONS conference and the TLT workshop, and submitted work to LREC. The main research group members involved in INESS are Victoria Rosén, Helge Dyvik, Gunn Inger Lyse, Martha Thunes, and Petter Haugereid, supported by research assistants Julie Bergmann and Ingerid Løyning Dale, and with Paul Meurer as an active member from outside UiB.

LaMoRe is also a partner in the Nordic Clarin Network, with funding from NordForsk, and participates in its annual meetings and workshops.

Furthermore, LaMoRe was active in PARSEME (a COST action funded by the EU), with Victoria Rosén as leader for WG4 and Gyri Smørddal Losnegaard as vice-leader for WG1. Posters were presented at the general meetings.

Vibeke Rønneberg worked, under supervision from Christer Johansson, on the CATO project about writing processes, funded by RCN; in 2015 data were gathered and articles submitted. A project proposal on WriteCoach was submitted to RCN under the FINNUT program.

Christer Johansson obtained funding from LLE (småforsk + utdanningstiltak) to upgrade the experimental psycholinguistics laboratory in cooperation with Per Olav Folgerø. This lab was used by masters students Eli Rugaard and Christina Stremme and resulted in a thesis and conference contributions. Christer Johansson also cooperated with Per Olav Folgerø, Rolf Reber, Lars Hodne et al. resulting in an article submitted.

Finally, the LaMoRe supervised PhD students and contributed to local and national researcher training activities, including those of the national LingPhil research school. Carla Parra, a member of LaMoRe, obtained her PhD in March 2015.

In 2016, the research group intends to continue its current project work and other research, to participate at events (LREC2016, PARSEME general meetings etc.) and to contribute to researcher training (National LINGPHIL courses and summer school, PARSEME training school).

In 2015, LaMoRe lost several highly competent staff members to other institutions offering better career paths.

In 2016, the research group wishes to stimulate the department and faculty to come with a clearer strategy for maintaining its digital research data infrastructures including a more stable personnel strategy and good career paths for personnel taking on the many tasks related to digital curation, teaching and the support for eHumanities.

Forskargruppa Litteratur & Religion

Research Group Literature & Religion

Årsrapport 2015

Leiing pr. 1. januar 2016

Astrid Marner, LLE (går ut 1. februar 2016); Laura Saetveit Miles, IF; Erik Tonning, IF; Sissel Undheim, AHKR

Medlemar

Seniorforskarar

Erik Andvik, LLE; Jørgen Bakke, LLE; Anne Katrine Bang, AHKR; Brita Lotsberg Bryn, IF; Kevin M Cahill, FOF; Aidan Conti, LLE; Anne Ingvild S Gilhus, AHKR; Jostein Gundersen, grieg; Eldar Heide, LLE; Øyunn Hestetun, IF; Lene Johannessen, IF; Henrik M Indergaard, LLE; Søren Koch, jur; Henning Laugerud, LLE; Ingunn Lunde, IF; Trond Løddøen, FMS; Simon Malmberg, AHKR; Laura Saetveit Miles, IF; Ingrid Nymoen, LLE; Åslaug Ommundsen, LLE; Pär Sandin, LLE; Jens Eike Schnall, LLE; Gisle Selnes, LLE; Margery Vibe Skagen, IF; Camilla Erichsen Skalle, IF; Anders Kristian Strand, LLE; Zeljka Svrljuga, IF; Einar Thomassen, LLE; Erik Tonning, IF; Fionnuala O'Neill Tonning, IF; Sissel Undheim, AHKR; Gjert Vestrheim, LLE; Carola Hildegard Gertrud Freiin von Villiez, FOF; Matti Garnes Wiik, LLE; Erling Aadland, LLE

Postdoktorar

Helen Leslie, LLE; Astrid Marner, LLE; Alexandros Tsakos, AHKR

Stipendiatar

Knut Aukland, AHKR; James Taabu Busimba, IF; Hild Elisabeth Hoff, IF; Jan Jacob Hoffmann, IF; Jonas Kurlberg, IF; Knut Melvær, AHKR; Synnøve Midtbø Myking, LLE; Stefan Olsson, AHKR; Andrea Rinaldi, IF; Jutta Schloon, IF; Florian Schreck, LLE; Jane Skjoldli, AHKR; Håkon Fiane Teigen, AHKR; Siri Vevle, IF; Frank Weigelt, IF; Erika Wolf, IF; Mark Young, FOF

Andre

Selina Boullin, UiB (student); Gina Dahl, Statsarkivet; Mona Farstad, NLA; Åsmund Aase Fluge, UiB (student); John-Wilhelm Flattun, UB; Michael Grote, UB; Tom Hellers, UiB (doktorand); Rune Kyrkjebø, UB; Øygunn Skodvin Prestegård, NLA; Yuko Yamaguchi Ringdal, IF (lektor); Martin Sand, LLE (lektor); Håkon Valen Hume Simpson, UiB (student); Jeanette Sky; Lioba Speicher, UiB (student); Pål Steiner, UB; Joseph Sverker, Uppsala universitet (stipendiat)

Aktivitetar i 2015

- 6. februar: forskargruppa konstituerte seg
- 3. mars: Siri Vevle, IF: 'What is a thought?' Approaching Four-fold Vision as Concept in William Blake's Poetry (skriveverkstad)
- 22. april: Rudy Simek, universitetet i Bonn: Elves and Demons (gjesteforelesing)
- 13. mai: Einar Thomassen, AHKR: Attitudes to and Perceptions of Literature in Religions (forelesing)
- 21. mai: Helen F. Leslie-Jacobsen, LLE: The Evidence for the Existence and Function of Sacred Groves in Germanic Pre-Christian Belief (forelesing)
- 3. juni: Astrid Marnar, LLE: Homilies at night: Reading the Fathers in the Divine Office (forelesing)
- 4. september: New Directions in Literature and Religion I (symposium)
- 23. september: Henning Laugerud, LLE, og Laura Skinnebach, Universitetet i Aarhus: The Saturated Sensorium: Principles of Perception and Mediation in the Middle Ages (bokpresentasjon i samarbeid med forskargruppa Antikken og den klassiske tradisjonen)
- 14. oktober: Eldar Heide, LLE: The Literary Re-Use of Myths in Þorsteins þátrr Þóbjarmagns: A Key Elf Queen Legend and Another Twist on the Twist (skriveverkstad)
- 25.-27. november: Large Funded Projects on Medieval Religion and Literature (sesjon under konferansen Exploring the Middle Ages, Bergen)

Støtte

6 mai: HF støtte til tverrfagleg forskarsamarbeid: 40 000 kr

14 september: AHKR støtte til forskingsformål: 7 000 kr

Forslingsplan for 2016

11.-12. mars: New Directions in Literature and Religion II (symposium)

I 2016 skal forskargruppa ha fleire forelesingar, gjesteforelesingar, skriveverkstadar mm. Ein detaljert plan blir utarbeidd i februar.

Forskargruppe i mellomalderfilologi

www.uib.no/fg/mellomalderfilologi | www.uib.no/en/rg/medievalphilology

Årsrapport 2015

1. Leiing

Forskargruppa i mellomalderfilologi har i 2015 vore leia av Odd Einar Haugen, Helen F. Leslie-Jacobsen og Kari E. Haugland (vår), og Jens Eike Schnall, Helen F. Leslie-Jacobsen og Kari E. Haugland (haust), under medverknad av Aidan K. Conti.

2. Samansetjing av forskargruppa

Forskargruppa hadde i 2015 19 medlemmer i faglege stillingar ved Universitetet i Bergen:

- a. Seniorforskarar: Aidan K. Conti (LLE), Odd Einar Haugen (LLE), Kari E. Haugland (IF), Ole-Jørgen Johannessen (pensjonert, LLE), Rune Kyrkjebø (UBB), Laura Sætveit Miles (IF), Pär Sandin (LLE), Jens Eike Schnall (LLE), Jørn Øyrehagen Sunde (JUS), Gjert Vestrheim (LLE)
- b. Postdoktorar: Helen F. Leslie-Jacobsen (LLE), Astrid Marner (LLE)
- c. Stipendiatar: Synnøve M. Myking (LLE), Robert K. Paulsen (LLE), Kristian Rusten (IF), Florian Schreck (LLE), Frank Weigelt (IF)
- d. Timelærarar: Eldar Heide (LLE), Hilde Stoltz (LLE)

Fleire har meldt seg inn i forskargruppa ved årsskiftet 2015/16, og i tillegg har gruppa ei rekkje lausare tilknytte medlemmer både i og utanfor Bergen, sjå

<http://www.uib.no/fg/mellomalderfilologi/25930/medlemmer>

3. Faglege møte med føredrag

1. Laura Sætveit Miles, IF: The Peculiar Story of the Annunciation Scenes in the Medieval English "Life of Christ" Prose Tradition (11.02.2015)
2. David Bregaint, NTNU: The Politics of Rituals. Communication and power in 12th and 13th century Norway (17.02.2015)
3. Synnøve Myking, LLE: Frå sentrum til periferi. Franske manuskriptfragment i mellomalderens Noreg (05.03.2015)
4. Kari E. Haugland, IF: En introduksjon til Beowulf-manuskriptet og *Electronic Beowulf* (26.03.15)
5. Joanne Shortt Butler, University of Cambridge: "Þótti engi sinn jafningi." Evaluations of status and the relationship between character and structure in the *Íslendingasögur* (09.04.2015)

6. Rudolf Simek, Universität Bonn: Vikings in the *Íslendingasögur* (16.04.2015)
7. Eldar Heide, HiB/UiB: Norrøn visjonslitteratur og nemninga *leizla* 'føring' (07.05.2015)
8. Helen F. Leslie-Jacobsen, LLE: The Evidence of the Existence and Function of Sacred Groves in Germanic Pre-Christian Belief (21.05.2015), i samarbeid med Research Group Literature & Religion
9. Peter S. Baker, University of Virginia: *Alice in Wonderland* for Three Cultures. Translating a Classic into Old English (07.09.2015)
10. Lea Torney, IF: På spor etter muntlig middelhøytysk. Modalpartikelen "doch" (15.09.2015)
11. Dagmar Haumann, IF: No free seating. Old English adnominal adjectives (22.09.2015)

4. Foredragsserie *Mat i mellomalder* på Bryggens Museum

12. Marialuisa Caparrini, Università degli Studi di Ferrara: Medieval cuisine and medieval cookbooks. The Germanic tradition with a focus on German and Nordic texts (03.11.2015)
13. Simon Malmberg, AHKR: Politiske fester. Til bords med den romerske keiseren (10.11.2015)
14. Jens Eike Schnall, LLE: Bordskikk. Kultur og kulturelle refleksjon i mellomalderen (17.11.2015)

5. Dagsseminar, postgrad workshop, konferanse

1. *Ageing Heroes in Medieval Literature*. Panel på konferansen *AGEING: Histories, Mythologies and Taboos* (tre foredrag: Helen F. Leslie-Jacobsen, Jens Eike Schnall og Florian Schreck, alle LLE) (31.01.2015)
2. *Vokalharmoni i gammalnorsk* (16.03.2015) (dagsseminar med Odd Einar Haugen (UiB), Gjert Kristoffersen (UiB), Alexander K. Lykke (NBO), Robert K. Paulsen (UiB), Sverre Stausland Johnsen (UiO), Jan Ragnar Hagland (NTNU), Klaus Johan Myrvoll (UiO), Jørgen Sandstedt (UiO)), sjå <http://folk.uib.no/hnooh/vokalharmoni/>

3. *9th Bergen-Cambridge Postgraduate Symposium in Old Norse Studies* (15.–16.04.2015), arrangert som del av forskarutdanninga, med master- og PhD-studentar frå Cambridge og Bergen, sjå <http://www.uib.no/node/88513>
4. *Medieval Font Colloquium* (08.–09.09.2015) med Peter S. Baker (University of Virginia); Geir Bergstrøm (UiS); Michael Everson (Ireland); Jost Gippert (Frankfurt); Florian Grammel (København); Odd Einar Haugen (UiB); Nina Stensaker (UiB); Andreas Stötzner (Leipzig); Kjetil Vidar Thengs (UiS); Vladas Tumasonis (Vilnius); Bas Vlam (Bergen)
5. *Teaching Old English Workshop* (11.09.15) med Peter S. Baker (University of Virginia), Kristin Bech (UiO), Aidan Conti, Odd Einar Haugen, Kari E. Haugland, Dagmar Haumann, Laura Sætveit Miles, Jerzy Nykiel (alle frå UiB), Kristian Rusten (HiB), Gjertrud Flermoen Stenbrenden (UiO)

6. Mellomalderkonferansen *Exploring the Middle Ages 500–1600* (25.–27.11.2015)

(a) Førebuing og (med)organisasjon av konferansen i ramme av ei arbeidsgruppe (Gitte Hansen(UM), Henning Laugerud (LLE), Ingrid Endal (HF), leiing Jens Eike Schnall (LLE)), sjå <http://www.uib.no/hf/90318/exploring-middle-ages>; (b) FIM bidrog med ein eigen sesjon: *The Long Life of the Ancient Gods: Receptions of Pagan Mythologies* (Annette Lassen, Københavns universitet; Óðinn and Medieval Magicians, Jonas Wellendorf, UC Berkeley; Universalist and Particularist Approaches to Old Norse Mythology, chair Jens Eike Schnall); (c) Laura Saetveit Miles (IF) og Jørn Øyrehagen Sunde (JUS) organiserte to andre sesjonar (sistnemde i samarbeid med Geir Atle Ermland); (d), fleire deltakarar, både MA-studentar, PhD-stipendiatar, postdoktorar og seniorforskarar har bidratt med posters til postersesjonen, sjå http://issuu.com/uibhf/docs/exploringmiddleages_posters

7. Middelalderuken (22.–30.11.2015)

Arbeidet med mellomalderveka innanfor ramma av den førnemnde arbeidsgruppa. Sjå <http://www.uib.no/hf/90313/middelalderuken-22%E2%80%9330-november-2015>

8. Forskningstorget 2015

Fleire medlemmar av FIM samt studentar i norrønt og arabisk – Jens Eike Schnall, Helen F. Leslie-Jacobsen, Florian Schreck, Matti Wiik, Rein Tveit, Jonas Koesling, Lioba Speicher, Andrea Rocca, Bjarni Steintun (alle LLE), Frank Weigelt, Alvar Bergendal (IF), Gitte Hansen (UM) – deltok på Forskningstorget 2015 (18.–19.09.2015) med ein stasjon om *Mat i mellomalderen*, under leiing av Jens Eike Schnall, sjå <https://www.facebook.com/jenseike.schnall/photos>

9. Lesegrupper

I 2015 vart det halde to lesegrupper, i *norrønt* (under leiing av Florian Schreck, Helen F. Leslie-Jacobsen) og i *samisk* (under leiing av Astrid Marner).

10. Ekskursjon

Ekskursjon til Lysekloster og Hordamuseet (17.04.2015) under leiing av Helen F. Leslie-Jacobsen og Jens Eike Schnall, med foredrag av Jørgen Bakke (LLE).

11. Andre faglege aktivitetar

Utover dette har medlemmene av gruppa vore aktive med føredrag på ei rekkje konferansar, m.a. redaksjonskonferansar i *Parvum Lexicon Stemmatologicum* i Roma 14.-15. mai 2015 (leiing: Haugen) og i Venezia 9.-10. oktober 2015 (Conti, Haugen), på *Conference on Medieval Science* i Odense 21.-23. mai 2015 (Schnall, Schreck), på konferansen *Urban topographies and networks: Norway and Northern Europe 800-1600* i Bergen 28.-29. mai 2015 (Schnall), på *International Computer Archive of Modern and Medieval English* i Trier 27.-31. mai (Haugland), på *International Conference on Historical Linguistics* i Napoli 27.-31. Juli, (Haugland), på den internasjonale sagakonferansen i Zürich 9.-15. august 2015 (Haugen, Leslie-Jacobsen, Marnier, Schnall, Schreck), på *Societas Linguistica Europaea*-konferansen i Leiden 2.-5. september (Haugland), på konferansen *The Etymology of Arabic*, UiO/Erlangen-Nürnberg 19. desember 2015 (Weigelt), på *Arbeitstagung der Skandinavistik* i Köln 29. september – 2. oktober 2015 (Schreck) og på konferansen *Medieval Encyclopedia and the Konungs skuggsjá* i Oslo 30. november – 01. desember 2015 (Schnall). Medlemmer av gruppa har også deltatt i lærarutveksling ved Universität Bonn (Schnall), Tartu ulikool (Haugen), Humboldt-Universität zu Berlin (Haugen) og Universita Ca' Foscari Venezia (Haugen). Arrangement av Hannaas-førelinga 2015 – Heiko Uecker, Universität Bonn: Bonder i slagsmål og helter i nord. Halldor Laxness og islendingesagaene (18.10.2015) (Gujord, Haugen). To medlemmer av forskargruppa (Schnall, Weigelt) var med på ein delegasjon til Tunis for å drofte muligheter for samarbeid (7.-10. juni 2015). Det bleiv inngått en samarbeidsavtale mellom HF ved UiB og Institut Superieur des Sciences Humaines ved Université de Tunis El-Manar og planlagt eit breiare samarbeid med tysk-, arabisk- og engelskavdelingane ved Université de Tunis El-Manar, m.a. for å fremme tverrfaglig forskning og undervisning i mellomalderrelaterte emne.

12. Planar for aktivitetar i vårsemesteret 2016

Vi nemner m.a. (a) framhald av foredragsserien *Mat i mellomalder* på Bryggens Museum, (b) 10th Bergen–Cambridge Postgraduate Symposium in Old Norse Studies (13.-14.04.2016), (c) ekskursjon 15.04.2016), (d) samarbeid med Universitetet i Kiel / DFG-prosjektet *Heilige Heroen – Heroische Heilige. Interdependenzen, Verflechtungen und Transformationen von Leitbilddiskursen im skandinavischen Fruh- und Hochmittelalter*, (e) strategisk arbeid m.a. i samband med etableringa av ei mellomalderklynge ved UiB.

Forskargruppa vil takke instituttet og fakultetet hjarteleg for romslege loyvingar i 2015! Bergen, 19. januar 2015,

Aidan Keally Conti – Odd Einar Haugen – Kari E. Haugland – Helen F. Leslie-Jacobsen – Jens Eike Schnall

Forskergruppa Nordisk litteratur, rapport for 2015

Leder 1/1 2016: Jørgen Sejersted

Medlemmer 2015:

Pål Bjørby (1.aman.)

Heming Gujord (1.aman.)

Anders Gullestad (1.aman.)

Christine Hamm (professor)

Wenche Larsen (vikar, ute per 1/1 2016)

Beatrice Reed (stipsøkende)

Jørgen Sejersted (1.aman.)

Eivind Tjønneland (professor)

Inga Undheim (stip)

Eirik Vassenden (professor)

Forskergruppen Nordisk litteratur hadde en aktiv vårsesong 2015 med en rekke møter der medlemmer la fram artikkelutkast til diskusjon. I tillegg påbegynte man arbeidet med en revisjon av pensum på 100-nivå, der det er et mål å skifte ut sjangerpensumet med egenproduserte tekster. Høsten 2015 var det aktivitetsnivået lavere.

Møter:

4/2: Planlegging og diskusjon om førstesemesteremnet

18/2: Larsen (Løveids *Balansedame*) og Sejersted (Holberg og George Sale)

11/3: Vassenden (Diktet og den antropologiske maskinen), Hamm (Presentation on motherhood)

25/3: Reed (Som at tala med en blomma)

15/4: Møte om sjangerutkast (Vassenden, Gullestad, Tjønneland, Hamm, Sejersted)

7/5: Gullestad (Øybø: Alle ting skinner), Gujord (Lesing, litteratur og demokratiforståelse)

16/9: Tjønneland (Holberg og kroppen), Vassenden (Litteraturkritikk under okkupasjonen)

Deler av fagmiljøet i nordisk litteratur mottok våren 2015 støtte til arbeidet med revidering av 100-nivået, og forskergruppen har blant annet vært benyttet som et forum for dette arbeidet.

Forskergruppen selv har ikke søkt midler i 2015.

Forskergruppen planlegger å fortsette med regelmessige tekstseminarer der stipendiater og ansatte kan legge fram tekstutkast. De første møter er allerede avholdt v16 og fire ytterligere møter er satt opp for vårssemesteret med muligheter for ansatte og stipendiater til å legge fram påbegynt forskningsarbeid.

21/1 2016

Jørgen Sejersted

Årsrapport 2015

Forskargruppe i nordisk språk

Leiar: prof. Torodd Kinn

Nestleiarar: førsteam. Ragnhild L. Anderson, førsteam. Ann-Kristin H. Gujord

Andre medlemmar:

6 (5) professorar: Gunnstein Akselberg, Endre Brunstad, Gjert Kristoffersen, Johan Myking (p.t. instituttleiar), Helge Sandøy, Kari Tenfjord
3 førsteamanuensar: Þorsteinn Indriðason, Ingvild Nistov, Ivar Utne
1 førsteamanuensis II: Kjersti R. Breivega
1 universitetslektor (mellombels): Ann-Kristin Molde
7 stipendiatar: Helene Hildremyr, Sunniva P. Johansen, Helga Mannsåker, Marte Nordanger, Silje K. Ragnhildstveit, Margunn Rauset, Nina Schjetne

Aktivitetar i 2015: forskingsseminar

20. januar, Auditoriet ved Bergen offentlege bibliotek: seminar arrangert av LLE i samarbeid med biblioteket: Språkprøvar for statsborgarskap?
19. februar: **Silje K. Ragnhildstveit:** Genuskongruens på attributive adjektiv i norsk skriftlig innlærerspråk
12. mars: **Hallvard Lid** (masterstudent): Endringar i Ullensvang-målet
19. mars: **Elin E. Stensvand** (masterstudent): Fagspråk, klarspråk eller begge delar? Ordbruk i offentlege dokument; **Signe Nilssen** (masterstudent): Det lånte suffikset/ordet (-)ish
26. mars: **Ellen M. Ellingsen** (masterstudent): Språkbruk blant ungdom i flerspråklige miljø i Bergen
9. april: **Trude Amundsen** (masterstudent): Norsk på yrkesfag - å ri to hestar
16. april: **Trude Bukve** (stipendiat, allmenn lingvistikk): Språkhaldningar blant nordiske studentar
23. april: **Helga Mannsåker:** Metonymisk bruk av adjektivet schizofren i psykiatriske lærebøker
30. april: **Thorsteinn Indridason:** Forsterkende forledd i islandsk og norsk
7. mai: **Helge Sandøy:** Norsk språkhistorie
21. mai: **Ann-Kristin Molde:** Østlandsk i Bergen. Noen hovedresultat fra doktorgradsprosjektet mitt
28. mai: **Magnhild Selås** (postdoktor, Institutt for biologisk og medisinsk psykologi), **Dagmar A. Čejka** (høgskulelektor, Høgskolen i Bergen), **Edit Bugge** og **Ann-Kristin Helland Gujord:** Språkleg praksis i ein multikulturell barnehage: presentasjon av eit prosjekt på trappene
4. juni: **Helene Hildremyr:** Dialektutviklinga i Odda og Tyssedal dei siste hundre åra
18. juni: **Tove Bull** (professor, UiT): Språkkontakt mellom norsk og samisk - ein-sidig eller ...?
18. juni: **Edit Bugge,** prøveforelesing for ph.d.-graden: Barnets språksosialisering: familien som barnets første praksisfellesskap sammenlikna med andre sosialiseringstansar
19. juni: **Edit Bugge,** disputas for ph.d.-graden med avhandlinga *Språktradering i Bolsøy. En variasjonslingvistisk analyse med vekt på familietilhørighet som sosial variabel*
27. august: **Nina Schjetne:** Spor av språkbrudd - en studie av språklige ferdigheter hos utenlandsadopterte barn i 5 klasse. Foreløpige resultater
24. september: **Helge Dyvik** (allmenn lingvistikk): Partisipper i norsk: Er en konsekvent analyse mulig?
22. oktober: **Margunn Rauset:** Å måle ei målform
29. oktober: **Gjert Kristoffersen:** Mer om tonelag på strilelandet
12. november: **Marte Nordanger:** Mellom det kvalitative og det kvantitative - hvordan sammenligne individer og gruppers bruk av bestemthetskategorien i norske andrespråknarrativer
19. november: **Gunnstein Akselberg:** Kvar går vossamålet?

3. desember: **Sunniva P. Johansen**: Tekst, teksttype, tekstleg heterogenitet. Tekstar skrivne på norskeksamen i vidaregåande skule

10. desember: **Helge Sandøy**: *The missing links*: Skjedde det noko i norsk talemål i tida 1500-1800?

Midlar

Ingen i 2015, bortsett frå honorar til Tove Bull (18. juni).

Planar for 2016

Seminar drift som i 2015. Det er høve for stipendiatar til å delta med poenggivande innlegg, men i praksis trengst ikkje gruppa til dette.

Årsmelding, Forskergruppe for radikal filosofi og litteratur (RFL)

Undertegnede er forskergruppens leder pr. 1. januar 2016; vi opererer også med en nestleder: Dr.art. Hans Jacob Ohldieck.

Medlemmer fordeler seg slik:

Seniorforskere/fast ansatte:

Professor Ellen Mortensen, LLE

Professor Arild Linneberg, LLE

Professor Gisle Selnes, LLE

Førsteamanuensis Kari Jegerstedt, SKOK

Førsteamanuensis Anders M. Gullestad, LLE

Førsteamanuensis Torgeir Skorgen, IF

Andre:

Forsker Bjørn C. Ekeland

Postdoktor Frode Helmich Pedersen

Stipendiat Kjersti Aarstein

Stipendiat Magnus B. Michelsen

Stipendiat Anne Helene Guddal

Stipendiat Line Hjorth Buchholzer

Vitenskapelig assistent Trude-Kristin Mjelde Aarvik

Vitenskapelig assistent Sofie Marhaug

Førsteamanuensis Hans Jacob Ohldieck

Førsteamanuensis Claus Hallberg

Førstelektor Hans Marius Hansteen

Forskergruppens aktiviteter i 2015

Aktiviteten har i 2015 vært konsentrert om utvikling av prosjektsøknad (FRIPRO) med tittelen "FORMS OF VIOLENCE. POLITICS AND AESTHETICS IN TIMES OF TERROR". I løpet av vårsemesteret hadde vi flere møter med innlegg og diskusjon omkring dette temaet, etterfulgt av en heldags workshop, der vi hadde invitert to av våre skandinaviske samarbeidspartnere til å bidra. Høstens program fulgte en lignende modell: Vi avholdt jevnlig møter med faglige innlegg med det for øye å videreutvikle prosjektbeskrivelsens problemstillinger, og semesteret ble avsluttet av et todagers seminar om "Vold og estetikk" med inviterte gjester.

I desember mottok vi avslagsbrev fra NFR. Evalueringen var imidlertid svært god: Prosjektet fikk enten "6 – Excellent" eller "A – Very Good" på de viktigste punktene, dvs. de som hadde å gjøre med faglig substans og forskergruppens/nettverkets kvalitet og meritter. Mindre positive var vurderingene av

progresjonsplan og formidling/"dissemination", men disse burde det være relativt enkelt å forbedre.

RFL er også involvert i Arild Linnebergs søknader om SFF, Toppforsk- og ERC-midler med en egen arbeidspakke om "Human animality and the law". Undertegnede deltok også på Linnebergs prosjektforberedende workshop i Berlin i oktober i forbindelse med SFF-søknaden.

Mottatt støtte

RFL har fått småforsk-midler fra LLE pluss penger fra HFs nettverks-pott. Midlene har gått til å dekke reise og opphold for de inviterte gjestene, pluss middag etc. for forskergruppens medlemmer i forbindelse med seminar/ workshop, samt én hotellovernatting på høstens seminar. Ved semesterslutt dekket vi også utgifter til en avslutningsmiddag på Møllaren Café.

Planer for 2016

RFL vil fortsette å jobbe med problemstillinger som dreier seg om vold og estetikk. Vi kommer til å bruke de første ukene til å revidere FRIPRO-søknaden slik at den kan sendes inn til SAMKUL-programmets frist 17. februar. Dernest vil vi jobbe videre med å styrke søknaden frem mot FRIPROs frist ultimo mai (som er den vi har størst forhåpninger til). Vi ønsker i den forbindelse også å arrangere et nytt seminar/workshop med andre av våre samarbeidspartnere som inviterte. Dette har vist seg å gi godt faglig utbytte, samtidig som det har styrket nettverket og bidratt til å forbedre prosjektsøknaden.

For å finansiere denne aktiviteten vil vi søke LLE om midler til generell drift pluss en workshop innen fristen 25.1.16. I tillegg har vi allerede søkt Universitetsfondet om midler til å finansiere et større, internasjonalt seminar/konferanse med tittel "FORMS OF VIOLENCE IN TIMES OF TERROR" tidlig høst 2016. I den forbindelse har vi også etablert kontakt med Elisabeth Ivarsflaten (SAMPOL, UiB), som leder et større internasjonalt nettverk om høyreekstremisme. Hun ser positivt på et samarbeid med RFL og vil bidra med innlegg på konferansen, dersom den blir en realitet. Men det sier seg selv at en slik konferanse ikke kan planlegges i detalj før vi vet om vi får midler til å gjennomføre den eller ikke.

UiB 16. januar 2016,

Gisle Selnes,

leder av Forskergruppe for radikal filosofi og litteratur

Rapport forskergruppa "Rett, retorikk og litteratur" for 2015

Leder: Professor Arild Linneberg

Faste medlemmer: Professor Erling Aadland, Postdoc Frode Helmich Pedersen, PhD Line Hjorth, forsker Johan Dragvoll, forsker Bjørn Ekeland, univ.lektor/forsker Amund Børdahl (Fof), PhD David Vogt (Fof/juss)

Assosierte medlemmer: Professor Gisle Selnes (LLE, UiB), Phd Magnus Bøe Mikkelsen (Skok, UiB), Førsteamanuensis Svein-Atle Skålevåg (Historie, UiB), Venil Katharina Thiis (advokat, Trondheim), Janne Sund (filosof, Bergen), prof Karen-Margrethe Simonsen (littvit, Århus), prof Panu Minkkinen (juss, Helsinki), prof Leif Dahlberg (medie & kommuniasjon, Stockholm), prof Hanne Roer (retorikk, København), prof Matthew Weait (Law & social science, Portsmouth) m fl.

Møter: Forskergruppa har hatt jevnlig prosjektmøter i hele 2015, i vårsemesteret ukentlig, i høstsemesteret i snitt hver tredje uke.

Workshops og konferanser: Gruppa har (med varierende antall medlemmer) deltatt på:

- 1) mars 2015: workshop ved Birkbeck School of Law, London, samarbeid med gruppa "Law and the Humanities" der, en hovedsamarbeidspartner, (deltakere: Linneberg, Børdahl, Ekeland, Hjorth, Thiis, Vogt, Sund, Pedersen)
- 2) sept/okt: arrangert den årlige workshopen i "juridisk og litterær retorikk", denne gang ved det internasjonale universitetscenteret i Dubrovnik (deltakere: Dragvoll, Ekeland, Hjorth, Pedersen, Thiis, Vogt, Simonsen, Sund, Linneberg). Emne "Law and Rhetoric: New Philosophical Perspectives"
- 3) mai: Forskergruppa deltok med egen sesjon under den internasjonale konferansen "Law's Pluralities" i Giessen, Tyskland med framleggelse av siste forskningsresultater (deltakere med innlegg: Linneberg, Hjorth, Aadland – Pedersen måtte melde avbud pga fødsel)

Annen virksomhet:

- 1) Søknader: I 2015 ble det brukt mye tid på å utarbeide to omfattende søknader til NFR, en toppforsk-søknad (levert i mai) og en sff-søknad (levert i november), i tillegg utarbeidet Linneberg en søknad til ERC, Advanced Grant (levert i juni). Mye av møtevirksomheten har dreid seg om søknadene.
- 2) I forbindelse med sff-søknaden ble det i oktober også arrangert en workshop i Berlin om siste utkast av søknaden (deltakere fra Bergen: Linneberg, Selnes, Skålevåg og Mikkelsen, andre: Weait (England), Minkkinen (Finland), Roer (Danmark), samt Ditlev Tamm (Kbh, Danmark), og tre tyske forskere (Professor

Inge Kroppenbergs, forsker Nikolaus Linder (begge Göttingen) og forsker Suncica Kaas (Potsdam)

- 3) Gruppen har ved Linneberg særlig utvidet og forsterket forskningssamarbeidet med senteret "Recht als Kultur", Käthe Hamburger Kolleg, Bonn universitet, Tyskland og med lederen der, professor i jus og sosiologi Werner Gephart.

Publikasjoner etc:

- 1) Det kan spesielt nevnes at Frode Helmich Pedersen har fått antatt en omfattende artikkel om jus og narratologi for et ledende norsk juridisk tidsskrift, artikkelen er en kritikk av Eivind Kohlflaats "Bevisbedømmelse i praksis". Artikkelen er blitt diskutert underveis i gruppa.
- 2) Flere av gruppas medlemmer har holdt individuelle innlegg på workshops og konferanser i Norge og internasjonalt også ut over ovennevnte arrangementer. Innleggende er blitt diskutert på forhånd i gruppa.
- 3) Av utadrettet virksomhet, kan nevnes at Linneberg er med på VGs podcast "Uløst" om Birgitte Tengs-saken og at Hjorth/Linneberg er intervjuet av Aftenposten (A-Magasinet) i forbindelse med deres kommende oppslag om dommer i saker mot foreldre, dømt for vold mot barn (oppslaget utsatt pga Valdres-saken)
- 4) For publikasjoner for øvrig vises til kommende registreringer i Cristin

Annet:

Johan Dragvoll og Bjørn Ekelands engasjement som forskere ved Centre for Humanistic Legal Studies utløp i mai, og det har selv sagt satt sitt preg på aktiviteten, begge har imidlertid delvis deltatt aktivt i forskergruppas virksomhet også etter dette.

Det er flytende overganger mellom virksomheten ved CHLS og forskergruppa, noe som også er nedfelt i denne rapporten.

Begge gruppene er imidlertid, som denne korte rapporten forhåpentlig avspeiler, svært aktive og resultatorienterte.

Arild Linneberg, 19. Jan 2016

Årsmelding 2015 fra Forskergruppa Sosiolingvistik og språkending

Medlemmer per 1.1.2016

- Professor Gjert Kristoffersen (leder)
- Professor Helge Sandøy
- Førsteamanuensis Ragnhild Lie Anderson
- Førsteamanuensis Edit Bugge
- Universitetslektor Per Sigmund Sævik Bø
- Stipendiat Helene Hildremyr
- Gjestestipendiat fra University of Wisconsin, Madison David Natvig (2015-16)
- Forsker Bente Selback (LIA-prosjektet)
- Transkribør Silje-Marie Kvernøy Sandnes (LIA-prosjektet)
- Transkribør Hallvard Lid (LIA-prosjektet)
- Mastergradsstudenter: Rut Heradstveit, Agnes Thrastardottir Kroken, Trond Minde, Liv Tjelmeland

Aktiviteter i 2015

Det har gjennom begge semestrene vært holdt møter hver 14. dag, der medlemmene har orientert hverandre om faglige aktiviteter, nyheter etc. og diskutert faglige spørsmål vedrørende prosjektene knyttet til gruppa.

Prosjekter

Forskergruppa er partner i det NFR-finansierte prosjektet [Language Infrastructure made Accessible](#) (LIA), der prosjekteier er Universitetet i Oslo v/ [Tekstlaboratoriet](#). Prosjektet, som går fram til 2019, har som mål å digitalisere og transkribere alle analoge talemålsinnspillinger i arkivene til norske universiteter. Gjert Kristoffersen er lokal prosjektleder. Bente Selback er ansatt som forsker og daglig leder og Silje Marie Kvernøy Sandnes og Hallvard Lid er p.t. ansatt som transkribører. Anna Maria Kjøde Olsen begynner som transkribør i januar 2016.

Helge Sandøy og Edit Bugge samarbeider med kollegaer ved Fróðskaparsetur Føroya om prosjektet *Endringar i færøyske dialektar gjennom to generasjonar. Korleis, kor fort og kvifor?*

De to samarbeider også i en nordisk gruppe om *Societal conditions for language change*, som har som mål å utvikle en nordisk sosiolingvistisk infrastruktur.

Gjert Kristoffersen har i 2015 arbeidet med to prosjekter: (1) Spredning av tonelag til Strilelandet og (2) Tonal variasjon i Övre Dalarna i Sverige. En artikkel knyttet til det siste er antatt og vil bli publisert i *Nordica Helsingiensis* i løpet av 2016.

Helge Sandøy er én av to hovedredaktører i firebindsverket [Norsk språkhistorie](#), som begynner å komme ut i 2016.

Doktorgrader

Edit Bugge: *Språktradering i Bolsøy. En sosiolingvistisk analyse av individuell og kollektiv språkvariasjon i Bolsøy med vekt på familietilhørighet som sosial variabel*. Avhandling for graden philosophiae doctor (ph.d.), Universitetet i Bergen

Ressurser

[Talebanken](#), som utvikles i samarbeid med UNI og som er et viktig analyseredskap i prosjektene knyttet til gruppa, er videreutviklet i løpet av året og inneholder ved årsskiftet 6,3 mill. løpeord.

Målføresamlinga: Alt av gamle innspillinger er nå sendt til Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana for digitalisering i regi av LIA-prosjektet. Vi regner med at det meste vil være digitalisert i løpet av 2016. Fram til prosjektslutt i 2019 regner vi med at alt også vil være transkribert. I

2015 har vi også digitalisert ca. 1/8 av manuskriptmaterialet i samlingen i samarbeid med

Universitetsbiblioteket. Videreføring av dette arbeidet er avhengig av videre finansiering i 2016.

Finansiering

Gruppa som sådan har ikke mottatt støtte fra institutt eller ekstern finansiering i løpet av året. Helge Sandøy har fått midler fra Småforsk til videreutvikling av Talebanken. Gjert Kristoffersen har fått forskningsmidler fra instituttet til (1) transkripsjon av et talemålsopptak fra Våmhus i Sverige og (2) konvertering av innspillingerne fra prosjektet "Norsk tonelagstypologi" (NFR 2000-2002) til nytt og oppdatert databaseformat. Dette arbeidet ble utført av Knut Hofland ved UNI.

Målføresamlinga har i 2015 hatt lønnsmidler for konsulent tilsvarende 15 % av full stilling. Denne ressursen har for det meste vært brukt til digitalisering av manuskriptmaterialet i samlingen, jf. ovenfor. Vi har også hatt et driftsbudsjett på kr. 25.000,-. Se ellers egen rapport til instituttet.

Deltakelse med innlegg på fagkonferanser

Møte om norsk språk (MONS), Kristiansand 25.-27. november:

- Ragnhild Lie Anderson: Tilrettelegging av talemålsdata til bruk i skulefaget norsk
- Edit Bugge: Språktradering i Bolsøy. En variasjonslingvistisk analyse med vekt på familietilhørighet som sosial variabel
- Edit Bugge (med Ann-Kristin Helland Gujord, Randi Neteland og Magnhild Selås): Språkleg praksis i ein fleirkulturell barnehage
- Helene Hildremyr: «Ikke» og «jeg» eller «Ikkje» og «eg»? hundre år med språkleg legering i industristadene Odda og Tyssedal
- Gjert Kristoffersen: Spredning av tonelag til strilelandet
- Gjert Kristoffersen: Prosodihistorie

The International Conference on Language Variation in Europe 8, Leipzig 27.-29. mai:

- Gjert Kristoffersen: Spreading of Norwegian contrastive tonal accent into a dialect with no former accentual contrast.

Publikasjoner

Bøe, Per Sigmund Sævik. Sj-lyden på Vestlandet: 100 år med endringer. *Maal og Minne* 2015.2: 37-60.

Sandøy, Helge. Norsk talemål etter Aasen. I: Jan Ragnar Hagland & Åse Wetås (red.), *Ivar Aasen ute og heime – om moderne språkdokumentasjon etter Ivar Aasen*. Skrifter 2015, 1. S. 90–109. Trondheim: Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab.

Sandøy, Helge. Austlandsk etter 1800. I: Helge Sandøy (red.), *Talemål etter 1800. Norsk i jamføring med andre nordiske språk*, 151–171. Oslo: Novus

Sandøy, Helge. Vestlandsk etter 1800. I: Helge Sandøy (red.), *Talemål etter 1800. Norsk i jamføring med andre nordiske språk*, 193–216. Oslo: Novus.

Bugge, Edit og Ragnhild Lie Anderson. Dialect and other explanatory factors in subconscious verbal guise tests”. *Acta Linguistica Hafniensia* 2015.

Bugge, Edit: *Språktradering i Bolsøy. En sosiolingvistisk analyse av individuell og kollektiv språkvariasjon i Bolsøy med vekt på familietilhørighet som sosial variabel*. Avhandling for graden philosophiae doctor (ph.d.), Universitetet i Bergen

Undervisning

Helge Sandøy er emneansvarlig for kurset NOSP221/251/321, *Språkleg variasjon og endring*, som tilbys hvert vårsemester.

Planer for 2016

LIA-prosjektet fortsetter i samme omfang og med samme finansiering som i 2015.

Vi vil i samarbeid med norsk som andrespråk-miljøet arrangere et forskerutdanningskurs finansiert av den nasjonale forskerskolen i språkvitenskap og filologi. Tittelen er *Perspectives on linguistic change: Contact and L2 learning*. Kurset finner sted på Solstrand 7.-9. september.

Avhengig av videre finansiering fra instituttet vil vi ved målføresamlinga videreføre digitaliseringen av manuskriptmaterialet. I tillegg ønsker vi å lage en offentlig tilgjengelig, søkbar katalog over innholdet i samlingen. Også dette er avhengig av finansiering fra instituttet.

Årsrapport 2015 - forskargruppa "Strategiar for språkkompetanse"

Leiarar per 1.januar 2015:

Ingvild Nistov (LLE), Åsta Haukaås (IF), Aud Solbjørg Skulstad (IF)
(Åsta Haukaås hadde forskingstermin vår 2015 og var då på utanlandsopphald. Aud Solbjørg Skulstad er frå hausten 2015 gått over til å vera leiar av forskarskulen for fagdidaktikk, saman med Endre Brunstad)

Dei andre medlemmene:

Seniorforskarar¹

Frå IF:

Myriam Coco, Anne-Brit Fenner, Torill Hestetræet, Jan Paul Pietzuch, Liv Eide, Agnete Løvik, Marco Gargiulo, Maria Olsen

Frå LLE:

Endre Brunstad, Heming Gujord, Kari Tenfjord, Daniel Jung, Elisabeth Bjugn, Ragnhild Anderson, Ann-Kristin Helland Gujord, Sigrun Eilertsen, Else-Berit Molde, LLE, Aasne Vikøy (permisjon, er per haust 2015 stipendiat ved HiB)

Frå andre institusjonar:

Anniken Telnes Iversen (HiB), Hege Emma Rimmereide (HiB), Anna Birketveit (HiB), Sarah Hoem Iversen (HiB), Kjartan Sørland (HiB), Barbara Blair (HiB), Monika Bader (HiB), Angela Hasselgreen (HiB/UiB), Cecilie Carlsen (Norsk språktest), Klara Sjo (NHH), Magalis Berget (lærer)

Stipendiatar /Phd-studentar

Hild Hoff (IF), Sigrid Ørevik (IF), Xavier Llovet Vila (IF), Bodil Moss (IF), Hans Bugge (UiS/IF), Kjersti Lea (HiB), Snorre Karkkonen Svensson (LLE), Blandine Tamelo (IF), Inger Olsbu (UiO), Ingunn Hansejordet (IF), Karoline Haugsvær (LLE), Nina Schjetne (LLE), Marte Nordanger (LLE), Sunniva P. Johansen (LLE)

Aktivitetar i 2015:

Vår 2015:

Som i tidlegare semester, blei det lagt opp til ei seminarrekke med med innlegg frå medlemmer, med særleg oppmoding til stipendiatar om å presentera prosjekta sine, og det blei sett opp følgjande program:

Onsdag 25. mars: Sunniva P. Johansen, stipendiat i nordisk fagdidaktikk:

Formålet med teksten – sjnager og teksttype i eksamenstekstar i norsk i vidaregåande skule (Presentasjon av phd-prosjekt)

Onsdag 22.april: Karoline Haugsvær, stipendiat, norsk som andrespråk /språktesting
Presentasjon av phd-prosjekt (AVLYST)

¹ Dei to kategoriane "seniorforskar" og "stipendiat" er ikkje heilt dekkande for alle medlemene i gruppa. Under *seniorforskar* har vi også tatt med personar i faste stillingar som ikkje har doktorgrad, og under *stipendiat* har vi inkludert personar som har avslutta stillinga som stipendiat, men som framleis arbeider med avhandlinga og har tilknytning til UiB.

Onsdag 27.mai: Elisabeth Bjugn, Else Berit Molde, Ingvild Nistov, Aasne Vikøy:
Rapport frå prosjektet "Grammatikken i andrespråkspedagogikken) (AVLYST)

Haut 2015:

Seminarrekke med to innlegg v/ medlemmer:

Onsdag 23. september: Karoline Haugsvær, stipendiat, LLE

Obligatorisk norskprøve for voksne innvandrere – en valid døråpner til arbeidsmarkedet? Språktesting og sosiale konsekvenser (Presentasjon av phd-prosjekt)

Onsdag 14. oktober: Elisabeth Bjugn, Atle Kristiansen, Ingvild Nistov, Else Berit Molde, LLE:

Gjensyn med strukturøvingar i lys av ei bruksbasert tilnærming til andrespråklæring. Rapport frå eit pilotprosjekt.

I haustsemesteret var det også eit arrangement i regi av fagmiljøet i engelsk fagdidaktikk, IF v/ Sigrid Ørevik, Hild Hoff og Aud Solbjørg Skulstad:

Onsdag 2. September: Æreseminar for Anne-Brit Fenner. (Sjå vedlagt program)

I tillegg var det to arrangement i regi av prosjektgruppa "Grammatikken i andrespråkspedagogikken" frå norsk som andrespråkmiljøet, LLE (fleire av deltakarane i prosjektet er medlemmer av forskargruppa. prosjektleiar er Ingvild Nistov). Prosjektet er finansiert av Udir, Region Vest. Det blei arrangert både ei gjesteføreling og ein workshop /dagsseminar, som alle medlemmene i Strategiar for språkkompetanse blei inviterte til.

Onsdag 30 september: Gjesteføreling

Hana Gustafsson, post doc ved Multiling, UiO: *Making do: Constructiong complex form-meaning mappings in L2*

Fredag 11. desember: Workshop

"Bruksbasert lingvistikk og konsekvensar for andrespråkundervisning" (sjå vedlagt program).

Ad støtte (småforsk /instituttmiddel):

Forskargruppa har ikkje søkt eller mottatt støtte frå IF eller LLE i 2015. Gjesteføreling og workshop /dagsseminar i haustsemesteret blei finansiert av prosjektet "Grammatikken i andrespråkspedagogikken" med eksterne middel frå Udir. Sidan LLE finansierte gjesteføreling og seminar i 2014, har det blitt søkt IF om støtte til gjesteføreling hausten 2016. Søknaden på kr 7000 er innvilga.

Planar for vårsemesteret 2016:

Vi planlegg også i vårsemesteret 2016 å ha ei seminarrekke der m.a. stipendiatar kan ha innlegg. Vi ønskjer også å trekka inn masterstudentar. Programmet er dessverre ikkje heilt fastlagt per fristen for denne rapporten.

Ingvild Nistov

Kjære alle medlemmer i forskergruppen "Strategier for språkkompetanse"

Mange av dere har fått invitasjon til ærresseminaret for Anne-Brit allerede, men for de av dere som ikke har fått denne invitasjonen videresender jeg den herved (nå med alle titlene på foredragene).

Jeg håper at dere alle har anledning til å være med!

Beste hilsen

Aud Solbjørg

Kjære kolleger,

Som de fleste av dere nok kjenner til, har fagdidaktiker i engelsk, Anne-Brit Fenner, nylig gått av med pensjon etter mange års virke ved Universitetet i Bergen. I den anledning ønsker vi å gjøre stas på henne med en avskjedsmarkering her på instituttet.

Onsdag 2. september arrangerer vi et seminar med fokus på temaer som har vært sentrale innenfor Anne-Brits forskning og undervisning.

Seminaret vil finne sted i Carl L. Godskes hus, Auditorium 307. Plan for dagen ser slik ut:

09.00: Velkomst v/Aud Solbjørg Skulstad

09.15: Laila Aase: Bildung and Literature in Education

09.45: David Newby: Cohesion of Competences, Coherence of Principles.

10.15 Pause

10.30: Geir Nordal-Pedersen: The Teacher and Her Classroom.

Avslutning ca kl 11.00

Det vil bli servert mineralvann og noe å bite i.

Vi ønsker alle hjertelig velkommen til seminaret, og håper at så mange som mulig har anledning til å være med på å hedre Anne-Brit denne dagen!

Vennlig hilsen

Sigrid Ørevik og Hild Hoff

På vegne av fagmiljøet i engelsk fagdidaktikk

Bruksbasert lingvistikk og implikasjoner for andrespråksundervisning

- ein skandinavisk kontekst

Workshop, Universitetet i Bergen 10.-11. desember 2015

I regi av prosjektet "Grammatikken i andrespråkspedagogikken" (støtte frå UDIR-Region Vest)

Fredag 11. desember 9.15 -15.00

Rom HF 400 (HF-bygget 4.etg)

- 9.15-9.30 Velkommen. Bakgrunn og ramme for seminaret v/ Ingvild Nistov
- 9.30-9.45 Maria Alm, Syddansk Universitet:
Konstruktionsgrammatik för språkundervisning: En introduktion
- 9.45-10.25 Julia Prentice, Gøteborgs Universitet:
Det svenska konstruktikonet som resurs för andraspråksforskning och språkpedagogik
- 10.25-10.40 Kaffi
- 10.40-11.10 Kari Tenfjord, UiB: *ASK-korpuset – er konstruksjoner søkbare?*
- 11.10-11.25 Helene Gulbrandsen, UiB /Karlsuniversitet i Praha:
"Det-er" i innlærertekster fra ASK-korpuset
- 11.25-11.55 Eli Kristine Knudsen, UiB: *Inversjon i ASK-korpuset*
- 12.00-13.15 Lunsjpause
- 13.15-13.45 Elisabeth Bjugn, Atle Kristiansen, Else Berit Molde, Ingvild Nistov, Katrin Saarik (UiB og Aasne Vikøy (HiB): *"Drill på ny?" Rapport frå ein pilotstudie: nokre resultat og metodiske utfordringar*
- 13.45-14.00 Ilka Wunderlich, UiB: *Norsk som andrespråk og norsk som fremmedspråk – tyske innlærere i to læringsmiljøer*
- 14.00-14.30 Maria Alm: *Undervisning i andraspråksprosodi.*
- 14.30-15.00 Hana Gustafson, Multiling, UiO:
Instructional practices and Teacher Development in English-Medium Instruction Higher Education: A usage-based perspective
- 15.00-15.05 Avslutning

Forskergruppen Teater og scenisk uttrykk

Rapport 2015

Leder: Professor Tor Trolie LLE, UiB.

Forskergruppen har to hovedmål.

1. Arrangere åpne konferanser og phd-kurs om norsk teater.
2. Fungere som norsk ressurs i teatervitenskap.

Forskergruppen arrangerte 13. og 14. november en konferanse med ”Romantikk og realisme i norsk teater” som tema. Se vedlegg.

Forskergruppen har så langt følgende medlemmer

Bergen:

Professor Knut Ove Arntzen
Førsteamanuensis Keld Hyldig
Ph.d. stipendiat Anna Watson
MA Ragnhild Gjefsen
MA Tina Horrisland Engedal

Trondheim:

Professor Svein Gladsø
Førsteamanuensis Ellen Gjervan
Ph.d. Annabella Skagen

Oslo:

Professor Jon Nygaard
Amanuensis Siren Leirvåg
Phd Anette Storli Andersen
Statsstipendiat Dr.art. Anne Helgesen

Forskergruppen fikk bevilget kr. 15000,-. Dette var noe i underkant av det en må regne med neste år.

Ut over å ha faglig møte fungerer også møtene som en strategisk ressurs i forhold til teatervitenskap i Norge. Møtet i 2016 blir viet : ”Hvordan forstå enkeltdelene av teaterforestillingene i ettertid. Perspektiver på regi, scenografi og skuespillerkunst.”

Det er enighet om å få etablert en Open access konto for norsk teaterhistorie med peer review. Keld skal undersøke dette.

I 2017 vil det bli arrangert ett møte med tema: Deltakerne understreker igjen at forskergruppen MÅ bestå ettersom det er det eneste møtestedet som teaterforskere har som kan nærme seg en institusjonell karakter.

Tor Trolie 12.01.2016

Forskergruppen Teater og scenisk uttrykk

Romantikk og realisme i norsk teater.

Møte 13 – 14 november 2015

Bergen

Fredag 13. November.

1215 – 1300

Tor Trolie: Romantikken – hva, hvor og når?

1315 -14

Jon Nygaard: Fra romantikk til realisme i norsk teater. Grunntonen som stilnet - eller da teatret ble ord og ikke lengre var kjød og hadde bolig i blant oss. Hva har litteratur- og teaterviterne gjort med det - og hva *kan* vi gjøre med det?

1415 -15

Siren Leirvåg: Om romantikk og realisme i norsk teater, relatert til idealisme og oppføringspraksis.

1515 – 16

Svein Gladsø: Uten Tittel

1615 – 17

Anne Helgesen: "Romantisk teater og realisme?"

Lørdag 14. November.

1115 – 12

Ellen Gjervan: Det romantiske teatrets populærsjangre, og deres tilstedeværelse/utbredelse i Norge.

1215 -13

Knut Ove: "Romantikens teater: Det omvendte perspektiv og arrangementskunsten"

1315 – 14

Keld Hyldig: Publiseringskanaler.

1415 – 16 Åpent møte.

Følgende deltakere var med på møtet:

Knut Ove Arntzen, Keld Hyldig, Tor Trolie, Anna Watson, Ragnhild Gjefsen, Tina Horrisland Engedal, Svein Gladsø, Ellen Gjervan, Jon Nygaard, Siren Leirvåg, Anne Helgesen

Forskargruppa

Tekst, Handling, Rom / Text, Action and Space (THR/TAS)

<http://www.folk.uib.no/hlils/tasweb/>

Årsrapport 2015

(1) Forskargruppa THR / TAS sin leiar pr 1. januar 2016:²

Prof. Lars Sætre, LLE.

(2) Deltakarar i THR / TAS:

Seniorforskarar (1 intern LLE; 2 interne UiB; 6 eksterne internasjonalt):

Lars Sætre (LLE, UiB), Randi Koppen (IF, UiB), Asbjørn Grønstad (Infomedia, UiB), Tone Selboe (ILOS, UiO), Ragnhild Evang Reinton (ILOS, UiO), Patrizia Lombardo (Genève, Sveits; MAE³), Svend Erik Larsen (Aarhus, Danmark; MAE), Susana Onega Jaén (Zaragoza, Spania; MAE), Martine Beugnet (Paris VII–Diderot).

Juniorforskarar (2 interne LLE; 1 intern UiB; 1 ekstern UiT; 3 eksterne internasjonalt):

Anders Kristian Strand (LLE, UiB), Anders M. Gullestad (LLE, UiB), Jorunn Svensen Gjerden (IF, UiB), Henrik Gustafsson (Kultur og Litteratur/Film, Media, UiT), Mads Rosendahl Thomsen (Aarhus, Danmark; MAE), Hans Lauge Hansen (Aarhus, Danmark), Pieter Vermeulen (Leuven, Belgia).

Postdoc's (1 ekstern internasjonalt):

Julien Zanetta (Genève, Sveits).

PhD-studentar/stipendiatar (3 eksterne internasjonalt):

Sara Tanderup (Aarhus, Danmark), Teresa Carbayo López de Pablo (Zaragoza, Spania/Sorbonne, Paris), Gui Xuejiao (Genève, Sveits).

Masters (2 interne LLE; 1 ekstern UiO):

Thomas Anthony Hill (LLE, UiB), Sofie Marhaug (LLE, UiB), Helle Cecilie Håkonsen (ILOS, UiO).

TAS si leiargruppe er

Lars Sætre, Patrizia Lombardo og Svend Erik Larsen.

TAS sine bokredaktørar er

Lars Sætre, Patrizia Lombardo og Sara Tanderup.

TAS si redaksjonsgruppe består av

Leiargruppa, pluss Anders M. Gullestad, Ragnhild Evang Reinton og Sara Tanderup.

² Forskargruppa "Tekst, handling, rom (THR)" er den LLE-forankra forskargruppa som er knytt til det Bergens-baserte internasjonale, tverr-estetiske, inter-generiske grunnlagsproblem-prosjektet TAS (Text, Action and Space). TAS har vore aktivt og operativt som nettverksprosjekt, med alle deltakarar samstundes i full ordinær teneste, sidan 2006, har til nå hatt sju workshops i Paris og i Bergen, og har den fulle tittelen "Text, Action and Space (TAS): Performative language and topographical patterns as converging areas in modern drama, prose fiction, and film. An inter-disciplinary approach to literary and cultural studies". Prosjektets første publikasjon, antologien *Exploring Textual Action* (eds. Lars Sætre, Patrizia Lombardo, and Anders M. Gullestad), vart utgitt i 2010 på Aarhus University Press; prosjektets andre antologi *Exploring Text and Emotions* (eds. Lars Sætre, Patrizia Lombardo, and Julien Zanetta) vart utgitt på samme forlag i februar 2014.

³ MAE er forkorting for Member of Academia Europaea.

(3) Aktivitetar 2015:

(a) Bokarbeid: Tilbakeblikk 2014: Kommentar-, redigerings- og bokutgivingsarbeidet for gruppas andre antologi (TAS fase II) *Exploring Text and Emotions* (eds. Lars Sætre, Patrizia Lombardo, and Julien Zanetta) vart avslutta i januar 2014. Antologien vart utgitt på engelsk på Aarhus University Press (AUP) 21. februar 2014. Dei 15 godkjende bidraga til antologien hadde før det vore igjennom tre THR/TAS-interne, internasjonale *peer review*-rundar, før den redaksjonelle innkoplinga av forlaget med dets anonyme *peer-review*, som var strålande. Antologien var fullfinansiert og betalt for av midlar som TAS/THR var blitt tildelt fram til 2010, av UiB, av HF/UiB, av NFR og HF/UiB i samarbeid, og av Det norske universitetssenteret i Paris (CUNP/FMSH). Leiar og redaktør Lars Sætre, medredaktørane Patrizia Lombardo og Julien Zanetta, og redaksjonsgruppemedlem Svend Erik Larsen vart av forlaget AUP og Aarhus Universitets Institut for Æstetik og Kommunikation inviterte til boklanseringa i Århus. Der presenterte TAS/THR-leiar Sætre boka, samt gruppa og prosjektets tidlegare og framtidige arbeidsfasar framfor eit publikum på 300 fagpersonar.

(b) Oppstart og drift av TAS/THR sin fase III 2014-2015; Arbeidsform: Emnefokus for fase III vart i Århus 2014 fastsett til "Exploring Texts, Media and Memory", og vart formulert og utskrive med fagleg fundament og motivering. I Århus vart også kontakten med Aarhus University Press konsolidert; AUP vil gjerne vere forlag for TAS også vidare. Sommaren 2014 gjekk fagleg invitasjon til deltaking i fase III ut til gruppas medlemmer, med bønne om skisser til delprosjekt innanfor fase III sitt fagleg formulerte perspektiv, og med invitasjon til to planlagde fase III-Workshops. Alle abstracts for deltakarane sine delprosjekt i fase III kom inn hausten 2014. Responsen var stor, nettverkssamarbeidet skaut fart, og skrivninga av Workshop-innlegg/artikkelutkast var i gang. Den første Workshopen i fase III vart skipa til ved Det norske universitetssenteret i Paris (CUNP/FMSH) i desember 2014. Her vart 13 papers lagde fram, grundig diskuterte og vart gitt retningslinjer for vidare utarbeiding. – Den andre Workshopen i fase III vart skipa til ved Det norske universitetssenteret i Paris (CUNP/FMSH) i november 2015. Her vart 16 first-draft artiklar lagde fram til grundig diskusjon, og gitt vidare retningslinjer for ferdigstilling. – Som vanleg er det kombinasjonen av gruppas Workshop/venue-diskusjonar av innlegg, og deretter dens intensive kommentar-, rettleiings- og redigeringsarbeid av manuskript som fører fram til kvar aktuelle bokproduksjon, før ny fase av prosjektet blir opna på tilsvarande vis. Dette har heile tida fungert som ei god ordning. Rettleiings- og kommentar-arbeidet går altså føre seg jamstøtt, også med gruppas medlemmer involverte, og mellom og etter workshopane skjer dette pr nettverkssamband: e-postar, Skype. – Som det vil ha framgått, inneber arbeidsforma i TAS/THR ein rigid, intern *peer-reviewing*-prosess på delprosjekta som er i arbeid innanfor kvar fase av prosjektet; det samme gjeld prosjektets og kvar antologi sin heilskap. Når samla masterdokument så blir innsendt til forlaget, ligg det nitide, interne TAS/THR-arbeidet som fruktbart grunnlag for forlagets anonyme *peer reviewing*.

Sætre har også i 2015 hatt hand med det fagleg-organisatoriske, ikkje minst i forhold til CUNP/FMSH i Paris, som også i 2015 straks svarde positivt på spørsmålet om å vere Workshop-vertskap, og på søknad om ekstern økonomisk støtte (innvilga i 2015: inntil 35.000). Han utarbeidde òg søknad om intern finansiering overfor eige LLE-institutt (innvilga i 2015: 25.000). Saman med Larsen, har Sætre også vore i kontakt med Inst. for Æstetik og Kommunikation ved Aarhus Universitet (nokre av THR/TAS-medarbeidarane har tilhøyrse der), og fått tilsegn om, men ennå ikkje utbetaling av, ein mindre ekstern sum (DKK 25.000) til støtte i betalinga av sjølve antologien ved AUP når fase III kjem så langt. Trass i desse oppnådde, mindre summane gjennom 2015, éin intern, to eksterne, treng THR/TAS heilt klart ytterlegare finansiering gjennom 2016 for å kunne ferdigstille og publisere prosjekt-fase III som antologi.

Leiargruppemedlem Svend Erik Larsen og leiar Lars Sætre, éin gong også saman med leiargruppemedlem Patrizia Lombardo, har gjennom 2015 møtst fire gonger i Bergen til leiargruppemøte. Også der har vi konkret arbeidd med rettleiing og kommentarar til igangverande delprosjekt, og vi har samstundes arbeidd konkret med heilskapen av den igangverande prosjektantologien.

Vidare har Sætre kontinuerleg drifta TAS/THR sin profesjonelle website

(<http://www.folk.uib.no/hlils/tasweb/>). Denne er på engelsk, og har ein offentleg del for ålmenta, og ein passord-tryggja del for THR/TAS-fase III-deltakarane sitt interne, pågåande forskingsarbeid. Ut over den kontinuerlege kommunikasjonen pr e-postar og Skype internt i gruppa, går det meste av den faglege, skriftlege kontakten i gruppa føre seg gjennom website'n. På den interne, passordtryggja delen av websiten blir kvart nye draft av den enkelte medarbeidaren sin artikkel lasta opp, og desse blir stadig kommenterte og diskuterte der. – Den offentlege delen av website'n inneheld det vitskaplege fase III-fokuset/invitasjonen, deltakar-liste/-omtalar med linkar (<http://www.folk.uib.no/hlils/tasweb/participants.html>), og historikk. THR/TAS sin omfattande, fagleg detaljerte, finansielle, organisatoriske, lokale/nasjonale/internasjonale forskingsinnretning er skildra i websiten's "Mission" (<http://www.folk.uib.no/hlils/tasweb/mission.html>). Der er ikkje minst omsynet til gruppas PhD-studentar og til dens potensielle slike (framifrå master-kandidatar), og samarbeidet mellom dei og gruppas postdocs, junior- og senior-forskarar skildra.

(c) Endorsement – Academia Europaea, 2014-2015: I august 2014 oppnådde THR/TAS-fase III å få Endorsement av Academia Europaea, Section for Literary and Theatrical Studies. Dette er eit kvalitets"stempel" gitt gjennom det sentrale AE Board of Trustees (London); det er vidare ei innlemming av gruppas aktivitetar i den nyleg oppretta Academia Europaea Bergen Knowledge Hub, der UiBs rektor er styreleiar. Endorsement'et gir gruppa retten til å referere til AE i søknader om finansieringsstøtte, og i gruppas website, program, flyers og posters. AE sentralt si webside er open for THR/TAS sine kunnngjerigar (der "er" vi allereie: http://www.ae-info.org/ae/%22Acad_Main%22), det samme gjeld AE Bergen Knowledge Hub (ditto: <http://acadeuro.b.uib.no>, <http://acadeuro.b.uib.no/activities/meetings/>). Endeleg gir det gruppa retten til å bruke AE sin logo. – Svend Erik Larsen hhv. Lars Sætre har vore inviterte til AE Bergen Knowledge Hub sine møte både på slutten av 2014 og gjennom heile 2015. To gonger har THR/TAS her fått legge fram si forskning og sine aktivitetar. I desse møta har THR/TAS òg blitt diskutert som modell for forskingsverksemd innanfor humaniora, også med tanke på omsynet til innlemming av PhD-studentar og masterar som er i søknadsrundar for PhD-stipend. Rektor har bede om og fått oversendt THR/TAS-skissa ("Mission"), og vil i 2016 halde eit møte med oss. Det ligg ingen finansieringsgaranti i Endorsement'et. På lengre sikt, imidlertid, har THR/TAS til føremål å søkje om midlar gjennom AE.

(d) 6th TAS Workshop: "Exploring Texts, Media and Memory", Paris, 12.-15. des. 2014 og 7th TAS Workshop: "Exploring Texts, Media and Memory", Paris, 22.-25. des. 2015: Desse dagane i des. 2014 samlast THR/TAS-gruppas fase III-deltakarar til Workshop ved Det norske universitetssenteret i Paris, med 13 papers, til diskusjon, kommentarar og rettleiing. Arbeidet med desse skriftlege bidraga har deretter halde fram som revidering og omarbeiding i tråd med drøftingane i samlinga. – Dei nemnde dagane i nov. 2015 samlast så THR/TAS-gruppas fase III-deltakarar til nok ein Workshop ved Det norske universitetssenteret i Paris, nå med 16 first-draft artiklar, til ny diskusjon, kommentarar og rettleiing. Etter nov. 2015-workshopen har vi sett 1. februar 2016 som frist for ferdigstilling av second-draft-artiklane. Når alle 19 bidraga er innkomne etter dén fristen, startar redaksjonsgruppa vår opp redigeringsarbeidet, ein for ein artikkel, samt med blick for antologien som heilskap. – Workshop-samlingane har vore svært vellukka og har halde fagleg høgt nivå. Dei PhD-studerande og master-kandidatane vi har invitert med, har òg gjort det godt; ikkje minst har desse unge fått god omtale bl.a. frå prof. Susana Onega Jaén, ein av gruppas senior-ekspertar på forskingsfeltet. Gjennom desse to samlingane har forskargruppa konsolidert seg kraftig ultimo 2014, gjennom 2015, og fram til i dag, og ei rekkje nye kontaktar er blitt etablerte. Arbeidet har òg gått føre seg slik at dei av gruppas deltakarar som ikkje har hatt høve til Paris, har også heile tida vore i gang med sine delprosjekt-arbeid. Alle sender inn innan fristane, og alle bidraga, kontinuerleg oppdaterte, er fortløpande lagde ut for vidare kommentarar internt på gruppas passord-webside.

(e) Dels som følgje av TAS/THR sitt hopehav med AE Bergen Knowledge Hub, har prosjektleiar Lars Sætre på invitasjon halde gjesteforelesing hhv. keynote ved Åsane Senioruniversitet (V2015, om Jon Fosse's *Naustet*), og ved Nordic Network for Studies in Narrativity and Medicine / Norwegian Network on Narrative and Health Care, Høgskolen Betanien/Helse Bergen (H2015, om Renate

Dorrestein's *A Heart of Stone*).

(f) Ut over det her rapporterte, har den delen av forskargruppa som har base i Bergen, ikkje halde spesifikke fagseminar lokalt i Bergen i 2015. Imidlertid har heile gruppa kontinuerleg halde omfattande fagleg nettverks-kontakt. Vidare har det pågått rettleiingsarbeid overfor dei stipendiatane, postdoc'ane og master-kandidatane som er medarbeidarar i prosjektet TAS, til stor og konstruktiv bate for alle involverte. I tillegg har enkelte gruppe-deltakarar vore aktive – også med prosjektets problemstillingar – innanfor nasjonal kursverksemd i PhD-opplæringsdelen i Den nasjonale Forskarskolen for Estetiske fag, TBLR (Tekst, Bilde, Lyd, Rom).

(4) Økonomisk støtte:

(a) THR/TAS-gruppa har i 2015 motteke løyvd økonomisk stønad slik:

-- Frå LLE (Småforsk/Forskargruppe) NOK 25.000. Denne summen er gått med til delvis dekking av hotell m/frukost og reiser for dei Paris-deltakarar som ikkje kunne dekke dette over egne tilgjengelege midlar. Det skal opplysast at alle deltakarane i Paris, unnateke to kandidatar, har bidratt personleg ved å dekke sine egne reiser.

-- Frå CUNP/FMSH i Paris inntil NOK 35.000 (i realiteten dekking av rimelege tre lunsjar og to middagar under 2015-Workshopen i Paris). Ved etterfakturering har imidlertid CUNP bidratt med 8.000 cash (som del av dei inntil 35.000), som er blitt overførte til THR/TAS sitt analysenummer, dette pga ei moderat underfinansiering.

Som støtte anfører vi òg gratis lokale ved CUNP/FMSH i Paris.

(b) Som nemnt, har Aarhus Universitet gitt tilsegn om, men ikkje ennå utbetalt, DKK 25.000 som delsum i samband med betalinga til forlaget av sjølve boka når vi kjem så langt. Denne DKK-summen er altså ikkje utbetalt eller brukt, den er berre ei tilsegn; for øvrig vil den vere kun ein moderat del av den summen som antologien vil koste oss å publisere.

(5) Planar for 2016:

Gruppa er oppteken med arbeidet i forskingsprosjektet "Text, Action and Space (TAS). Performative language and topographical patterns as converging areas in modern drama, prose fiction, and film. An inter-disciplinary approach to literary and cultural studies" (første fase avslutta i 2010 med antologi nr. 1; andre fase avslutta i 2014 med antologi nr. to). Vi vil søkje om midlar internt og eksternt til å kunne vidare-utforske og publisere vår TAS Phase III-antologi (arbeidstitel "Exploring Texts, Media and Memory"). Dette krev fleire redaksjonsgruppe-møte våren 2016 og tidleg haust 2016. Til det treng THR/TAS reise og opphaldsstøtte. – Vidare er planen å starte opp TAS Phase IV hausten 2016: "Exploring Texts, Disease and Health". Her har vi alt fått tilsegn om plass ved CUNP/FMSH i november 2015. – Oppsummerande ser 2016-planane slik ut:

(a) Vidareføre prosjektarbeidet med TAS Phase III: "Exploring Texts, Media and Memory", individuelt og forskingsgruppevis, og ved fleire redaksjonsgruppemøte i Bergen hhv. i København. (I København bur leiargruppemedlem Larsen, og han kan tilby oss gratis møterom, samt overnatting for to personar.)

(b) Søkje om Workshop-støtte 2016. – Gruppa sine 2015-midlar er nå oppbrukte. Gruppa vil for 2016 søkje om fase IV/Workshop 1-midlar med det første, til fase IV-delens planlagde Workshop i Paris i november 2016, slik: Internt gjennom LLE (Småforsk/Forskargruppe); eksternt gjennom Aarhus Universitet; og eksternt gjennom Det norske universitetssenteret i Paris (CUNP/FMSH).

(c) Arrangere gruppesamling/Workshop i Paris i november 2016. Samstundes som å vere prosjekt-samling, vil denne workshopen, i samsvar med pågåande planlegging, ha éin til to franske forskarar som gjestedeltakarar, og den vil også vere stp-teljande PhD-utdanningskurs for gruppas eksisterande PhD-studentar (og master-kandidatar), og for inntil fire PhD-studentar inviterte i fellesskap av THR/TAS-gruppa og CUNP/FMSH i Paris, alt i samsvar med PhD-programmets retningslinjer.

(d) Arbeide gjennom Academia Europaea og med TAS/THR-gruppemedlemmer om PhD-utdanningskurs i Bergen, eller i Århus, eller på Kontinentet.

(e) Søkje om publiseringssøtte i 2016 for vår TAS-antologi nr. 3 "Exploring Texts, Media and Memory".

I denne sammenhengen vil THR/TAS-gruppa understreke gruppas *samarbeidsstrategi*:

(a) Gruppa arbeider bevisst med internasjonalt komparativt og inter-estetisk samarbeid mellom framstående kompetente seniorar, juniorar, postdoc's og PhD-studentar samt master-kandidatar. Dette skjer i forholdet mellom Bergen, Oslo, Tromsø, Norge, Danmark, Sveits, Spania, Storbritannia og Belgia. Samarbeidet er bevisst innretta på gjensidig kompetansespreiing og -heving på alle deltakar-nivå. Seniorane rettleier postdoc's og PhD-studentar, og gruppa er også bevisst på å dra inn PhD-studentar og postdoc's i redigerings- og publiseringsarbeid. – For fagleg verksemd i workshop-samanheng tildeler vi PhD-studentar med eigne bidrag (papers) studiepoeng innanfor opplæringsdelen; det samme vil gjelde for PhD-studentar som får spesialoppgåver som ko-referentar til slike innlegg, etter førehandslesing og førebuing av eigne kommentarinnlegg.

(b) Gruppa har eit fruktbart samarbeid spesielt med Det norske universitetssenteret (CUNP) ved FMSH i Paris, også tilknytte enkelte franske forskarar, som den vil byggje vidare på.

Til slutt kan vi i *trumål* opplyse at gruppas igangverande arbeid med TAS fase III inneheld desse delprosjekta: "Actional Vicissitudes of Trauma. Media, Memory and Meaning in Narrative Art: Renate Dorrestein's novel *A Heart of Stone*"; "Body and Narrative: Mediated Memory"; "Memory, Barthes and Michelet"; "John Akomfrah's *The Nine Muses* and the Ethics of Memory"; "Cleansing the Soul of Images: On the Possibility of Forgetting to Forget in Mattis Øybø's *Alle ting skinner*"; "Remembering Matter, Losing Memory: Posing the problem of preservation and loss in *To the Lighthouse*"; "The Past Still has Possibilities: Topographies of Memory in Daniel Eisenberg's Post-War films"; "Memory and the Tape Recorder: *Krapp's Last Tape*"; "Homeless Objects: Virginia Woolf and the Perception of Things"; "Murdered and so discreetly bound in linens": The Problem of Weaving Memory in Djuna Barnes' *Ryder*"; "Posthuman Memory: Forms, techniques, needs"; "Testimony, Documentary, Fiction: The Remedialization of Stolen Children"; "Bits of Books in Boxes: Remembering the Book in Anne Carson's *Nox* and Mette Hegnhøj's *Ella is my name do you want to buy it?*"; "Magnificent Desolation": The Memory of Welfare and the Archaeology of Shame in the Novels of Johan Harstad"; "Traumatic Memory, Shame, and the Function of Art for Victims, Perpetrators, and Secondary Witnesses of the Shoah"; "Will and Indolence: Proust Reader of Baudelaire"; "Medias of Memory in Virginia Woolf's *Orlando*"; "Remembering Ceylon: Leonard Woolf's Colonial Encounter"; "Negotiating and (re)moulding colonial past at the movies and in the blogosphere: Abdellatif Kechiche's *Vénus noire*".

Bergen, i januar 2016

Lars Sætre (sign.)

Årsmelding fra forskergruppen Visuell kultur for 2015

- **Forskergruppens profil:**

Forskningsinteressen til denne gruppen knytter seg til vår tids visuelle kultur og denne kulturens historiske røtter. For, som blant andre Nicholas Mirzoeff minner om, er det framvoksende globale samfunnet visuelt av karakter. Bare i 2014 ble det produsert en trillion fotografier på verdensbasis. Disse bildene er vår måte å forstå en omskiftelig verden og vår plass i denne (Mirzoeff 2014).

Forskergruppen Visuell kultur springer ut fra det kunsthistoriske miljøet ved UiB, men er i tråd med feltets mangfoldige karakter, tverrvitenskapelig orientert – med medlemmer fra antropologi- og kulturstudier, museumsfeltet, digital kultur og litteraturvitenskap. For de siste tiårenes enorme ekspansjon på feltet visuelle studier har manifestert seg i en lang rekke fagområder og disipliner. Den nye litteraturen på dette feltet omfatter brede og generelt anlagt studier, men også spesialiserte tilnærminger på områder som blant annet 1800-tallets visuelle kultur, visuell antropologi, fotografi, feministiske visuelle studier, visuell aktivisme, den multimediale og politiserte samtidskunsten, visuell digital kultur og museologi.

- I forskergruppen undersøker vi bruken av visualitet, altså hva folk gjør gjennom visuelle ytringer, og hvordan mening skapes gjennom bruk. Men vi er også opptatt av hvordan visualiteten føles og oppleves – både emosjonelt, kroppslig og intellektuelt (Edwards og Bhaumik 2008) – og av å utforske bilder som verktøy til å tenke med (Edwards 2001).
- Forskergruppens leder pr. 1. januar 2016: Professor Sigrid Lien, kunsthistorie, LLE
- Forskergruppens øvrige medlemmer:

Interne ved LLE:

Seniorforskere: Professor Siri Lexau (kunsthistorie), Førstemanuensis Sigrun Åsebø (kunsthistorie) forsker Hilde Wallem Nielssen, professor Jill Walker Rettberg (digital kultur), professor Christine Hamm (nordisk litteratur).

Stipendiater: Kjellaug Isaksen (kunsthistorie).

Eksterne medlemmer: Seniorforskere: Christine Hansen (forskningsleder KHIB), Jorunn Haakestad (tidligere forskningsleder KODE, Tove Haugsbø (nåværende forskningsleder Kode), Anne Hege Simonsen (førstemanuensis Høgskolen i Oslo og Akershus), Tonje Haugland Sørensen (rådgiver, Bergen Museum).

Stipendiater: Pauline Hoath (kunsthistorie/ medievitenskap), Eli Økland Hausken (Bergen Museum).

Forskerrekrutt: Marthe Fjellestad, arkivar, UBB's bildesamling.

- Forskergruppens aktiviteter i 2015:

I forskningsleders fravær i vår – og høstsemesteret, (gjesteopphold ved Infomedia + forskningsopphold i Paris og Berlin), har aktivitetsnivået vært lavere enn tidligere. Noen aktiviteter har likevel funnet sted: Flere av gruppens medlemmer, deriblant stipendiat Kjellaug Isaksen, har deltatt ved en internasjonal workshop i regi av gruppeleder ved Det norske universitetssenter i Paris i oktober. I tillegg har gruppen bidratt til å opprettholde aktiviteten i seminarrekken "Museologisk Lunsj". Dessuten har to av gruppens stipendiater, Anne Hege Simonsen og Tove Haugsbø, disputert i løpet av året.

- Mottatt støtte (småforsk eller instituttmidler): Ingen

- Forskergruppens planer for 2016:

Gruppen er imidlertid nå klar til ny aktivitet utover vårsemesteret 2016. Hjemmesiden er grundig gjennomgått og oppdatert. Vi har lagt en plan for seminarvirksomheten framover (se under), samt for en felles museologisk ekskursjon i august 2016 til Amsterdam (leverer søknad til småforskningsmidler med frist 25.januar).

Videre er den tverrvitenskapelige profilen til gruppen blitt styrket ved at gruppen har fått to nye medlemmer fra LLE, professorene Jill Walker og Christine Hamm.

Utover dette vil gruppen i 2016 innlede et formelt samarbeid med KODE i forbindelse med museets nye forskningssatsing (finansiert av Sparebankstiftelsen DNB-Nor). Gruppens tidligere stipendiat Tove Haugsbø er nå gått inn i en ny stilling som forskningsleder ved museet – og vil i framtiden bruke kontakten og gruppens løpende forskningsseminar som en sentral plattform for samarbeidet med UiB og for forskningsaktiviteten i museet. Tanken er nettopp at nye stipendiater også i framtiden skal kunne bruke dette seminaret som sted for framlegging av poenggivende innlegg i forskerutdanningens opplæringsdel.

For forskergruppen Visuell kultur

Sigrid Lien

Årsrapport for FORSKERGRUPPEN VITENSBLDER. 2015

Forskergruppen vitensbilder ble startet okt. 2010 som en tverrvitenskapelig forskergruppe med medlemmer fra LLE og SVT under navnet *Forskergruppen naturens kulturhistorie*. Høstsemesteret 2013 skiftet gruppen navn til *Forskergruppen vitensbilder*. I tillegg til presentasjonen på UiB-web har også forskergruppen en egen facebook-gruppe som brukes til diskusjoner og informasjon om aktuelle seminarer, konferanser og utstillinger.

Medlemmer pr. 1. januar 2016

Henning Laugerud, førsteamanuensis (LLE/kunsthistorie), leder.

Jørgen Bakke, førsteamanuensis (LLE/kunsthistorie).

Rasmus Slaattelid, førsteamanuensis (SVT).

Anders Gullestad, førsteamanuensis (LLE/nordisk).

Nora Vaage, stipendiat (SVT).

Trine Krigsvoll Haagenen, stipendiat (LLE/kunsthistorie).

Samantha Smith, timelærer (LLE/kunsthistorie).

Eksterne medlemmer (ikke UiB)

John Ødemark, førsteamanuensis (IKOS, HF-UiO).

Samarbeidspartnere

Matthias Bruhn, professor, Humboldt universitet, Berlin

Paula Muhr, PhD kandidat Humboldt universitet, Berlin.

Forskergruppens aktiviteter 2015

Forskergruppen Vitensbilder har i lengre tid hatt diskusjoner rundt bilders status som kunnskapsbærere. Det siste året har vi invitert med oss forskerkolleger fra Trondheim, Oslo og Berlin i arbeidet med en bok som utforsker dette. Hoveddelen av forskergruppens aktiviteter i 2015 har vært konsentrert rundt dette bokprosjektet. Boken *Images of Knowledge: The Epistemic Lives of Pictures and Visualisations* tar for seg bilder på tvers av kategorier som "kunst", "vitenskapelige visualiseringer" og "religiøse bilder", og bruker eksempler fra tidlig ny tid til i dag. *Images of Knowledge* utgis på Peter Lang GmbH våren 2016, og redigeres av Nora Vaage, Trine K. Haagenen, Rasmus Slaattelid og Samantha Smith. Forskergruppens medlemmer fra UiB og UiO samt professor Mathias Bruhn og ph.d. kandidat Paula Muhr fra Humboldt Universitetet i Berlin deltar med bidrag.

Våren 2015 fikk forskergruppen tilslag på sin søknad om støtte til tverrfaglig forskersamarbeid utlyst ved HF-UiB, beløp 40.000,- NOK.

9. – 10. april arrangerte forskergruppen en work-shop med en første fremleggelsesrunde av bidragene til boken *Images of Knowledge: The Epistemic Lives of Pictures and Visualisations ved UiB*. *Forskergruppens medlemmer fra Bergen og Oslo deltok.*

14.-16. september arrangert forskergruppen en workshop med miljøene fra Humboldt Univ. i Berlin, NTNU, UiO. Utgangspunktet for workshopen var arbeidet med bokprosjektet *Images of Knowledge*. Følgende bidragsytere presenterte utkast til sine bidrag: Paula Muhr (Humboldt) Jørgen Bakke (UiB), Nora Vaage (UiB), Henning Laugerud (UiB), John Ødemark (UiO), Anja Johansen (NTNU), Samantha Smith (UiO), Rasmus Slaattelid (UiB), Trine Haagenen (UiB).

Våren og høsten 2015 har forskergruppen i tillegg arrangert følgende aktiviteter:
[John Ødemark](#), førsteamanuensis ved Institutt for kulturstudier og orientalske språk, Universitetet i Oslo holdt i mars to gjesteforelesninger. Arrangert i samarbeid med *Forskergruppen Antikken og den klassiske tradisjonen*:

10. mars: *Erindringskultur og bilder i tidlig moderne antropologi*.

12. mars: [Ikonoklasme, idolatri og erindring i møtet med Amerika](#)

I forbindelse med lanseringen av ny bok (hvor Henning Laugerud var en av redaktørene) ble det arrangert et lanseringsseminar i samarbeid med forskergruppen *Antikken og den klassiske tradisjonen* og forskergruppen *Litteratur & Religion*:

23. september: Henning Laugerud (UiB) og Laura K. Skinnebach (Universitetet i Aarhus), *The Saturated Sensorium: Principles of Perception and Mediation in the Middle Ages*. Laugerud holdt innlegg og Skinnebach holdt en gjesteforelesning (hovedinnlegget).

Bruk av støtte i 2015

- Gjesteforelesninger var finansiert forskningsmidler/gjesteforelesningsmidler fra LLE.
- Workshopen *Images of Knowledge* (14.-16. september) var finansiert av HF-UiB (støtte til tverrfaglig forskersamarbeid ved HF).
- Publiseringstøtte til boken *Images of Knowledge: The Epistemic Lives of Pictures and Visualisations*, bevilget gjennom ovennevnte støtte fra HF, og «småforskmidler» fra LLE.

Planer for 2016

Forskergruppen planlegger å videreføre tekst/manuskriptseminar våren 2016 der gruppens medlemmer vil presentere «work in progress» og stipendiatene vil kunne legg frem poenggivende innlegg til forskerutdanningens opplæringsdel.

27. april vil Laura K. Skinnebach (Universitetet i Aarhus) holde en gjesteforelesning med tittelen: *Materialitet og parasensorium. Den senmiddelalderlige bønnebog*, i regi av forskergruppen.

Rekruttering

Helt siden starten i 2010 har forskergruppen inkludert et lite antall masterstudenter som er potensielle forskerrekutter i forskergruppen. På lik linje med faste vitenskapelige ansatte og stipendiater har disse studentene deltatt på manuskriptseminar, lesegrupper og workshops. Noen av disse studentene har presentert kapittelutkast for forskergruppen og fått tilbakemelding fra forskergruppens øvrige medlemmer. Denne formen for kollektiv veiledning og inkludering i et forskerfellesskap er krevende, men samtidig svært givende, både for studenter og øvrige forskergruppemedlemmer. Forskergruppen vil fortsette med denne praksisen.

En av gruppens medlemmer, Nora Vaage (PhD-stipendiat på SVT med Rasmus Slaattelid som veileder), leverer sin avhandling i februar 2016. Et annet medlem, Samantha Smith, er innvilget ph.d. stipend ved LLE/kunsthistorie med Henning Laugerud som veileder. Hun vil ha oppstart i januar 2017. Våren 2016 vil Smith være engasjert som timelærer i kunsthistorie ved LLE, og vil delta i forskergruppens ordinære aktiviteter.

Bergen 18.01. 2016

Henning Laugerud, sign.